

L. IX. STEV. 40
C E L J S K I
10. OKT. 1958
CENA 15 DIN

OLGA VRABIČ, SEKRETARKA CENTRALNEGA SVETA ZSJ:

V občinah premalo življenjske pogoje ocenjujejo

Pred dnevi je bilo v Ljubljani plenarno zasedanje republiškega sveta zveze sindikatov, na katerem so predvsem govorili o skrbi občin in podjetij za življenjsko raven proizvajalcev. Vsled važnosti problemov, ki so tudi v celjskem okraju dokaj pereči, objavljamo izveček iz govora tov. Olge Vrabič, sekretarke Centralnega sveta ZSJ.

Tovarišica Olga Vrabič je govorila o nekaterih nalogah v zvezi z dviganjem življenjske ravni zaposlenih. Ugotovila je, da se življenjska raven ne zvišuje tako naglo, kot smo predvideli s perspektivnim načrtom. Realna plača se je po podatkih zveznega statističnega zavoda v prvem polletju povečala za 2 odstotka, čeprav predvideva gospodarski načrt povečanje 7 do 8 odstotkov. Anкета, ki jo je izvedel Centralni svet, pa nakazuje, da v nekaterih industrijskih ter rudarskih središčih realna plača letos sploh ni višja kot lani. V tem so kolikor toliko uspela le večja mesta v Jugoslaviji. Ti podatki, ki jih sicer ni moč jemati kot povsem objektivne, nas vendarle opozarjajo na neposredne naloge. Dejstvo je, da so najbolj porasli stroški za usluge in za življenjske potrebe, predvsem za kmetijske pridelke. Torej gre za organizacijo uslužnostne obrti in za izboljšanje preskrbe industrijskih središč z živili. Pri vsem tem ne moremo trditi, da občine niso nič naredile. Vsekakor zaznamujemo napredek na najrazličnejših področjih, ki izboljšujejo življenje. Točno pa je, da v občini nihče ne ocenjuje, kako se povečujejo realni prejemki delavcev. Zato nimajo potrebnega strokovnega

osebja. Edini, ki se s tem ukvarja, je zvezni zavod za statistiko. Toda anketa, zbrana na osnovi anketiranja 400 družin, ne more biti osnova za delo v vseh občinah in v vseh industrijskih središčih. Ker posamezne občine nimajo pregleda, kako je z realnimi prejemki, sprejemajo odloke, ki vplivajo na zniževanje, namesto na višanje življenjske ravni. Občine sprejemajo ukrepe, ki podražujejo usluge, blago itd. Letos, n. pr. so mnoge občine preprečevale prodajo kmetijskih pridelkov zadrugam, zato da bi zaščitile svoja podjetja. Prebivalstvo v takih občinah je plačevalo pridelke dražje, čeprav bi zadruga nudile blago po nižjih cenah. Ponekod so spodili proizvajalce s tržnic z odlokom sanitarnega inšpektorata, češ da stojnice niso higiene. Tega niso ugotovili vse do tedaj, dokler ni prišel cenejši (Nadaljevanje na 2. strani)

NAJVEČJA NESREČA V JUGOSLOVANSKIH RUDNIKIH

V premogovniku „Podvis“ pri Knjaževcu 61 mrtvih rudarjev

Dne 1. oktobra je v premogovniku »Podvis« pri Knjaževcu po eksploziji transformatorja izbruhnil požar ravno v času, ko sta se izmenjali prva in druga izmena rudarjev. Takoj po eksploziji so pričele prihajati na kraj nesreče številne reševalne ekipe iz vseh krajev Srbije. Skoraj tri dni je trajal nadloveski boj reševalnih ekip, rudarjev, prebivalcev okoliških krajev in pripadnikov JLA, da bi rešili rudarje iz obsega gorečih plamenov. Ob tej tragediji so prišli do izraza globoka zavest, zaupanje in medsebojna solidarnost, saj so hrabri inženirji in rudarji, sami globoko pretreseni, ostali v rudniku do zadnje minute, dokler niso rešili zadnjega tovariša. Čeprav je bila nevarnost, da lahko tudi sami vsak trenutek izgube življenje, so vztrajali v gorečem rudniku, ostali prisebni in takoj začeli

graditi zaščitne zidove, da bi preprečili vdor dima in plinov še drugim. Tako je požrtvovalnim rešiteljem uspelo rešiti 141 rudarjev, 61 rudarjev pa so mrtve potegnili iz jaška. Izvršni svet LR Srbije je dal kot prvo pomoč družinam ponesrečenih rudarjev 5 milijonov din. Pričele so prihajati socialne brzojavke iz vseh krajev Jugoslavije in zamejstva, med prvimi je poslal socialno brzojavko kolektivu rudnika »Podvis« in prizadetim družinam tudi predsednik republike. Delavski svet premogovnika pa je poleg denarne pomoči sklenil skrbeti v bodoče za otroke ponesrečenih rudarjev. Tudi kolektiv tekstilne industrije »Timočanka« iz Zaječara je obvestil kolektiv rudnika »Podvis«, da bo skrbel za šolanje določenega števila otrok ponesrečenih rudarjev.

PRED ZASEDANJEM SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU

Tudi v zdravstvu je treba varčevati

STROŠKI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA NENEHNO NARAŠČAJO. — AMBULANTNO ZDRAVLJENJE JE NAJDRAŽJE. — VEČ KOT POLOVICA PREBIVALCEV JE SOCIALNO ZAVAROVANIH. — VEČINA STROŠKOV ZDRAVLJENJA GRE V BREME SOCIALNEGA ZAVAROVANJA. — OBČINE BI MORALE VEČ PRISPEVATI. — PRIMANJKLJAJI ZARADI NEUREJENIH ZDRAVSTVENIH STORITEV. — POMANJKLJIVO POSLOVANJE ZDRAVSTVENIH ZAVODOV TUDI VZROK ZA NARAŠČANJE CEN.

Jutri bo zasedala skupščina III. sklica Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju, na kateri bodo obravnavali finančno problematiko zdravstvene službe ter razpravljali med drugim tudi o zaščiti zdravja in delovnih pogojev zavarovancev.

Nič kaj ni razveseljiva ugotovitev, da stroški zdravstvenega zavarovanja, predvsem pa stroški zdravstvenega varstva nenehno naraščajo, kar utegne povzročiti precejšen primanjkljaj v skladu za zdravstveno zavarovanje zavoda. Kljub temu, da so dohodki sklada okrajnega zavoda v prvih mesecih letošnjega leta narasli za 14,64 odstotka, napram lanskemu letu, niso mogli kriti povečanih izdatkov, ki so narasli kar za 36,50 odstotkov. Medtem ko je okrajni zavod lani do avgusta izkazal 72 milijonov din prebitka, letos izkazuje v istem obdobju 39 milijonov primanjkljaja, ki bo vsak mesec še naraščal, če bo šlo tako naprej. Izmed vseh izdatkov sklada zdravstvenega zavarovanja so letos najbolj

narasli stroški ambulantnega zdravljenja, in sicer kar za 72 odstotka. Kje so vzroki takega stanja?

Na celjskem območju je socialno zavarovanih 56,51 odstotkov prebivalcev. Največ prebivalcev je zavarovanih v celjski občini (95,92 %) in v šoštanjski občini (89,95 %), najmanj pa v občini Kozje (komaj 9,33 %) in Smarje (14,21 %). Glede na takšno razmerje med zavarovanimi in nezavarovanimi prebivalstvom bi bilo pričakovati, da bo približno razmerje tudi v stroških zdravstvenih storitev po občinah. Vendar temu ni tako, saj so bili lani stroški zdravstvenih storitev glede na število zavarovanih oseb samo nekaj manjši v šmarnski in kozjanski občini kot v celjski občini. Izgleda, da se je pri zdravstvenih storitvah kar preveč že udomačilo mnenje, da naj vso zdravstveno službo plača socialno zavarovanje, ker občina itak nima sredstev v te svrhe. Tako se je uveljavila praksa, da gre večina stroškov zdravstvene službe v breme socialnega zavarovanja (91 %), čeprav bi

glede razmerja zavarovanega in nezavarovanega prebivalstva v celjskem okraju moralo biti razmerje približno 50:50 med ljudskimi obzori in socialnim zavarovanjem.

Pri zdravstvenih zavodih se je letos pričel večati poslovni primanjkljaj. Temu so vzrok neurejene cene zdravstvenih storitev, ki so letos znatno višje kot lani. Zaradi povečanja stroškov v zdravstveni službi (večje plače, proračunski prispevek itd.) bi bilo upravičeno zvišanje cen zdravstvenim storitvam največ za 29 odstotkov napram lanskim cenam. Toda nekateri zdravstveni zavodi zahtevajo več kot 29 odstotno zvišanje (Nazarje za 75 %, Dobrna za 77 %, Gornji grad za 75 %, Zreče za 68 %, Zalec za 63 %, Prebold za 62 % in Laško za 53 %).

Ze 29 odstotno povišanje samo ambulantnih zdravstvenih storitev predstavlja preko 40 milijonov din, vsako nadaljnje zvišanje cen za en odstotek pa pomeni nov izdelek v znesku nad milijon dinarjev. Vsekakor bo treba pri določanju cen uveljaviti načelo, da bremenilo sklada socialnega zavarovanja le tisti del stroškov, ki so utemeljeni na podlagi števila zavarovanega prebivalstva v občini.

Nemajhen vpliv na povečanje cen zdravstvenih storitev ima tudi neurejeno finančno poslovanje zdravstvenih (Nadaljevanje na 2. strani)

Jesen je tu. Čas ko kmet pospravlja plodove svojega dela. Trgatev grozdja je sedaj v polnem teku in kmetje se prav radi pohvalijo z letošnjo dobro letino. Tudi Drameljčani pravijo tako in hite, da bi čimprej pospravili svoj pridelek pod streho. Več besed o sami trgatevi v Dramljah pa lahko čitate na 6. strani.

POGOVOR S TAJNIKOM OKRAJNE OBRTNE ZBORNICE V CELJU TOV. BOGDANOM MIRNIKOM

Obrtništvo v celjskem okraju

Ker našo javnost prav gotovo zanima, kakšni so problemi obrtništva v celjskem okraju, smo zaprosili tajnika Okrajne obrtne zbornice v Celju tov. Bogdana Mirnika, da za naše bralce odgovori na neka vprašanja.

1. Kakšne težave ima obrtna zbornica pri svojem delu? Kateri činitelji ovirajo polno uveljavljanje obrtne zbornice v gospodarskem in družbenem življenju?

Osnovni problem v obrti so kadri. Sam značaj dela v obrti zahteva od obrtnega delavca ne le zgolj strokovno znanje, pač pa tudi gospodarsko zavest. Družbeno upravljanje v obrti polagoma dozoreva, v tem procesu pa nastajajo določene težave v pogledu organizacije družbenega sektorja obrti in iskanju oblik za prehod zasebnega obrtnika v družbeni sektor. Ob teh problemih pa moramo misliti na številne stroke, krajevne prilike in končno na zahteve in želje potrošnikov. Če k temu dodamo še težave, ki jih ima obrt z investicijami za stroje, orodje, material, lokale in delavnice, potem je neizogibno, da so te iste težave problematika, ki jo obravnavata zbornica. To pa je zelo široko polje dela, uspešno pa le, če pri tem ne zatajijo obrtne gospodarske organizacije, predvsem pa občine, ki morajo nuditi gnotno pomoč, brez katere obrti ne bomo podružabili.

Pri široki mreži obrtniških delavnic in podjetij, ki jih je v celjskem okraju blizu 1.800, od tega 180 družbenih, slednje zajemajo nad 60 % delovne sile v okrajnem merilu, zbornica ne posega

do dovolj operativno v individualno problematiko obrtnih podjetij, ker so naloge na polju strokovnega izobraževanja in ugotavljanja ekonomike obrti zelo obširne. Spričo tako velikih nalog imam vtis, da organi in pomožni organi zbornice niso imeli zadostnega uspeha pri svojem delu, da zbori proizvajalcev in sveti pri ljudskih odborih niso dovolj temeljito obdelovali obrt in končno, da se tudi podjetja in delavnice niso poglobile v naloge iz perspektivnega plana. Iz tega sledi, da so težave zbornice problem, katerega morajo obravnavati tudi druge organizacije.

2. Kakšna je pomoč okrajnega in občinskih ljudskih odborov pri razvijanju omrežja družbeno obrtnih zmogljivosti?

S perspektivnim planom, katerega je sprejel okraj in občine, si v naslednjih letih obetamo odločnejši korak v razvoju obrti, predvsem v razvoju družbene obrti. Žal občine doslej niso izdelale konkretnih programov za razvoj obrti, predvsem pa se ne izvaja sklep in priporočilo, da se sredstva od obrti, ki se stekajo v družbene investicijske sklade ljudskih odborov, uporabijo za obstoječe in nove obrate. Če bodo občine temeljito analizirale potrebe prebivalstva in še posebej sedanje stanje neka-

terih komunalnih obrti (mesnice, pekarnice, pralnice, čistilnice, razne servisne službe, remontni za vzdrževanje zgradb, stanovanj), potem bo neizogibno, da v naslednjih proračunih zasiguro središča in realizacijo programa, ki je za okvirnim petletnim planom že načrtan. Sveti pri občinah se morajo seznanjati s problematiko delavnic in podjetij, ker bodo le na ta način lahko vplivali na izboljšanje pogojev, ki jih mora imeti obrt. Nekateri sveti so na dobri poti. Ob skromnih investicijskih (Nadaljevanje na 5. strani)

UMRL JE FRANC ANTLOGA -

NAJSTAREJSI HMELJAR SAVINJSKE DOLINE

Na svojem domu v Gotovljah pri Zalcu je minulo soboto, 4. oktobra v 99. letu starosti umrl najstarejši hmeljar Savinjske doline, Franc Antloga. Antloga je bil znan širok po dolini kot umen hmeljar in dober rejec konj. Se ko smo ga pred kakim mesecem obiskali, nam je zaupal, da je za svoje lepše konje nekoč prejel diplome. Franc Antloga je bil še do nedavna edini preživeli udeležene slovenskega Tabora, ki je bil 6. septembra 1868 v Zalcu. Kot

časten gost je na proslavi 90. obletnice Tabora v Zalcu — 14. septembra letos — sedel na svečano okrašen tribuni ter ganjen zrl v pionirje, ki so mu podarili šopek nageljnov, in v ljudi, ki so ga za visok jubilej viharno pozdravili. Takrat smo vsi želeli, da bi Antloga zdrav učakal svoj 100. rojstni dan. Starost pa je bila tista, ki mu je prekinila nit življenja.

Franc Antloga so položili v grob 6. oktobra na pokopališču v Gotovljah.

Novi ukrepi za povečanje standarda in naloge komun

V občinah premalo ocenjujejo življenjske pogoje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pred dnevi je Zvezni izvršni svet proučil gibanje gospodarstva v prvih sedmih mesecih letošnjega leta in sprejel nekaj ukrepov za zvišanje življenjskega standarda delavcev in uslužbencev. Prvi in najbolj pomemben ukrep je povečanje osebnih dohodkov delavcev in uslužbencev, upokojevcev, vojni in invalidov in invalidov dela povprečno za 4 odstotke. Zaradi povišanja cen nekaterih artiklov in tarif (kruh, sladkor, tobak, električna energija in potniške železniške tarife) je Zvezni izvršni svet sklenil, da se to povišanje cen v celoti nadoknadi. Zaradi tega so osebni dohodki delavcev in uslužbencev povečani za naslednje 3 odstotke, kar pomeni, da se plače povečajo povprečno za 7 odstotkov.

plač ne bi dalo odgovarjajočega učinka. Zato je Zvezni izvršni svet podvzel potrebne ukrepe, ki imajo za cilj ohraniti stabilnost tržišča in zagotoviti boljše preskrbo mest in industrijskih središč. Če nekaj dni bodo začeli veljati predpisi, ki onemogočajo povišanje cen industrijskemu in drugemu blagu. Ljudski odbori pa do sprejetja družbenega načrta za prihodnje leto tudi ne smejo zvišati postavk prometnega davka in uvajati novih taks. Prav tako ljudski odbori ne smejo povišati cen komunalnih uslug (voda, plin, snaga, stanovanja). Hkrati so dana ljudskim odborom še širša pooblastila glede kontrole cen in vzdrževanja stabilnosti trga na svojem področju. Odbori lahko preprečijo dviganje cen v trgovini na drobno, določajo najvišje prodajne cene življenjsko važnih artiklov, uslugam itd. Če upoštevamo naš splošni gospodarski razvoj, da industrijska proizvodnja raste iz leta v leto za preko 10 odstotkov, močan razvoj kmetijske proizvod-

nje, viške industrijskega blaga, katerega vrednost se je dvignila na 60 milijard dinarjev, ter vse ukrepe, ki jih sedaj izvaja Zvezni izvršni svet, lahko mirno trdimo, da je na splošno stabilnost trga popolnoma zagotovljena. Vendar je pri tem potreben en pogoj. Ukrepe ZIS bo treba dosledno in hitro uveljaviti v praksi, ljudski odbori komun pa bodo morali skrbeti za še večjo proizvodnjo v svojih podjetjih in za ooljšo organizacijo preskrbe na svojem področju.

Uvajanje novih ukrepov in ustvarjanje ugodnih materialnih in drugih pogojev za dvig življenjskega standarda je v prvi vrsti naloga komun, njegovega ljudskega odbora in družbeno-političnih organizacij, v prvi vrsti sindikatov in organov delavskega in družbenega upravljanja. Predvsem se bo morala bolj jasno čuti beseda neposrednega proizvajalca na sejah delavskih svetov in zborov proizvajalcev pri ljudskih odborih ter na sestankih sindikalnih organizacij. Ljudski odbori so se že pred sprejetjem teh novih ukrepov angažirali v različnih akcijah za stabilizacijo tržišča na svojem področju: ustanavljanje močnejših in bolj organiziranih podjetij za preskrbo, vlaganje večjih materialnih sredstev za opremo trgovine in gostinstva, urejanje obratov družbene prehrane, skladišče itd.

Vendar je to šele začetek tega, kar se od komun pričakuje na področju nadaljnega dviga življenjske ravni delovnih ljudi. Ukrepi ZIS bodo vsakakoli nova spodbuda in velika pomoč v tej smeri, seveda le takrat, če bodo v praksi izvajani z največjo skrbjo in odgovornostjo. D. V.

ponudnik. Komun sprejemajo odloke, ki zadevajo cene komunalnih uslug. V Celju, n. pr. so pripravljali odlok, s katerim bi se podražila voda od 10 na 27 din za kubični meter. Kaže, da ljudski odbori premalo razmišljajo o tem, kaj bi pomenilo za 4-člansko družino, če bi se izdatki za vodo povečali za 600 do 700 din na mesec. To bi bil namreč stalen in ne enkratni izdelek. Tudi odloki o dopolnilnih prispevkih na osebne dohodke vplivajo neposredno na kupno moč delavcev in uslužbencev. Vse to nas opozarja, da bi bilo treba tudi na občini urediti službo, ki bi spremljala te stvari. Ljudski odbori bi bili tako pravočasno opozorjeni tudi na posledice, ki jih prinese sprejemanje določenega predpisa.

Problemov življenjske ravni seveda ne bo reševal ljudski odbor sam. Pri tem mora sodelovati ves mehanizem družbenega upravljanja, vsa podjetja z delavskimi sveti, stanovajska skupnost itd. Trenutno so še zelo nejasna stališča glede odnosov med gospodarskimi organizacijami ter občino in stanovajsko skupnostjo. Nekatera podjetja kar sama ustanavljajo menze, servise, otroške ustanove. Drugod zopet se podjetja za to sploh ne zanimajo, češ mi ne damo ničesar, ker je občina dolžna skrbeti za to. Sindikati ne vidijo, da nudi stanovajska skupnost osnovno, v okviru katere bi lahko urejali mnoga vprašanja življenjske ravni.

(Po Delavski enotnosti)

ZGRAJENA CESTA PROPADA

Veliko gospodarsko korist so storili, ko so pred leti s kamnito cesto premagali lepljivo virštanjsko ilovico od Sel do lepega vinogradiškega posestva na Virštanju. Bilo je blato, da so se vozovi potapljali čez osi in živina do trebuha! Toda cesta je danes jamasta, debelo kamene trdo štrli s trase in pretrese vsakega vozika, ob vznožju pa se ob najmanjši moči nabira ilovica, da je čestokrat cesta komaj prevozna. Zgradili so, zdaj jo je vendar potrebno vzdrževati, toda niti enkrat je še niso posuli z gramozom. Tako storjeno propada in spet bo potrebno precej denarja, ki ga je tako težko dobiti, da bo cesta obnovljena.

Proslava 40-letnice KPJ Vodnik delavskega razreda in narodov Jugoslavije

Izvršni komite CK Zveze komunistov Jugoslavije je pred dnevi sprejel sklep, da se bo prihodnje leto svečano »proslavila 40-letnica ustanovitve Socialistične delavske partije (komunistov), pozneje Komunistične partije Jugoslavije. »Delovanje Komunistične partije Jugoslavije,« je rečeno v odloku, »kot avangarde delavskega razreda naše domovine in naših narodov v minulih štiridesetih letih je bilo odločilnega pomena za usodo jugoslovanških narodov in je zmagoslavje socialistične revolucije pomenilo novo dobo našega razvoja.«

dala leta 1929. V letih 1930 in 1931 je skoraj povsem zamrlo partijsko življenje, na stotine in tisoče najboljših sinov naših narodov pa je bilo pobitih ali na robiji. Šele leta 1934 je zajel partijo novi plet, leta 1937 pa je s prihodom tovariša Tita na njeno čelo nastal pravi revolucionarni preporod: Partija je bila očiščena od frakcionistov, začelo se je sistematično idejno in politično usposabljanje članstva in zbiranje okoli partije vseh progresivnih sil v enotno Ljudsko fronto za odločilno borbo, ki je bila na pohodu.

»Proletarci iz vseh krajev Jugoslavije na svoja mesta — v prve borbene vrste. Združite čvrsto svoje vrste okoli svoje avangarde Komunistične partije Jugoslavije...« Te besede je KPJ leta 1941 naslovlila delavskemu razredu in jugoslovanškemu narodu ter jih pozivala v oboroženo borbo proti okupatorju in domačim izdajalcem. V teh dneh je KPJ edina in zaslužni Evropski dvignila ljudstvo k uporabi in ga povedla v narodnoosvobodilno borbo. To je bila osvobodilna in revolucionarna vojna, v kateri so bili postavljeni temelji nove Jugoslavije. Brez vodilne vloge KP bi ne bilo nove Jugoslavije.

Socialistična delavska partija (komunistov) je bila ustanovljena na kongresu združenih socialističnih partij in grup v komaj osvojenih domovini od 20. do 23. aprila 1919. Ze sama ustanovitev partije, ki je leto dni pozneje na Vukovarskem kongresu dobila naziv Komunistična partija Jugoslavije, je pomenila veliko podporo izkoriščenemu delavskemu razredu, ki je v novi partiji dobil edinstveno in organizirano vodilno silo. Kljub notranjim slabostim in otroškim boleznim je nova partija kmalu postala zastava, pod katero se je zbiral delavski razred in vodil ostro borbo proti buržoaziji in njenemu režimu. Isteza leta, ko je bila ustanovljena, je partija imela že preko 60.000 članov ter velik vpliv na borbo delavskih sindikatov, v katerih je bilo včlanjenih okoli 300 tisoč delavcev.

Če se ozremo na štiri minula desetletja, kaj lahko ugotovimo, kako je v vsakem, predvsem pa v zadnjih dveh desetletjih Komunistična partija Jugoslavije revolucionarno delovala in pri tem imela odločujoč pomen za razvoj dežele in za usodo naših narodov.

Končno, po osvoboditvi dežele je Komunistična partija povedla jugoslovanške narode v novo borbo za izgradnjo socialistične družbe. Toda na tej poti je bila partija že leta 1948 primorana brantiti napade Kominforma, da bi zaščitila neodvisnost dežele in svojo pot v socializem. Zveza komunistov Jugoslavije in naši narodi so se znašli po desetih letih v isti situaciji, pod ognjem iste »artilnerije«, pod pritiskom kampanje nekaterih vzhodnoevropskih dežel, ki ima za cilj, da bi nas odvrnila z resnične socialistične poti, na kateri smo že dosegli zavirljive rezultate.

Toda ta najnovejša kompanja prihaja v času, ko je Zveza komunistov Jugoslavije dobila svoj novi program, novo in močno idejno orožje. Program ZKJ, ki je bil sprejet na VII. kongresu, predstavlja bogate revolucionarne izkušnje v borbi za socializem v sodobnih pogojih. Program je dokument, ki ima danes neprecenljivi pomen tudi za mednarodno delavsko gibanje.

To je le nekaj važnih momentov iz 40-letnega revolucionarnega delovanja Komunistične partije Jugoslavije. Na njene dosežke in pridobitve pa je zares lahko ponosen vsak jugoslovanški komun in vsak državljanski socialistični Jugoslavije.

Prvo desetletje je značilno po tem, da partijsko vodstvo ni bilo sposobno izkoristiti revolucionarnega gibanja množic (veliki štrajki 1919 in 1920. leta) ter s tem zadati resne udarce mladi in zbežani buržoaziji. Nasprotno, buržoazija je hitro prešla v protinapad in s krvavim terorjemčasno zloznila delavsko gibanje. Mlada partija je odšla v ilegalno in je nadaljevala svojo revolucionarno dejavnost pod nenehnim preganjanjem. Kljub vsem notranjim slabostim in terorju je partiji v tem obdobju vendar uspelo, da se zakorenini v delavskem razredu in da neprestano krepi svoje vrste.

V drugo desetletje je partija stopila izdesetkana zaradi monarho-fašistične diktature, ki je zavl

POGLED PO SVETU

Cela vrsta dogodkov v zadnjem tednu, ki mislečemu človeku preprečuje enostransko prikazovanje sodobnosti: človeška zmeda je res velika, vendar svet danes ni več tako lahkoveren, da bi ne verjel v krivdo in odgovornost, v zavestno vodstvo svetovnega dogajanja. Evo nekaj primerov:

Začnimo z malim Ciprom: Angleži tu ne marajo popustiti, Grki še manj. S kompromisom je poskusil v imenu NATO Spaak, da bi Ciper dobil samoupravo, Turki pa bi z Grki vred sedeli v guvernerskem svetu. Makariski predlagala neodvisnost Cipra pod zastavo OZN. Grška vlada se zaveda, da ima težko železo v ognju, posebno še po dogodkih v Iraku. V stvar posega sam Eisenhower, vendar ta trenutek stvar ni prav nič jasna. Konservativna Anglija pa je mnenja, da bo s terorjem zatrla helensko svobodoljubnost. To gotovo ni realna politika.

V Siriji in Iraku je prišlo do agrarne reforme. Akt reforme je odkril nemogoče posestno razmerje v teh dveh državah in bo do neke mere popravil stanje, ki spominja na latifundije v starem Rimu, obnem pa jamči, da bo v arabskih deželah imel besedo v prihodnosti le tisti, ki se ne bo nastaljal na arabsko plutokracijo.

Misijski generalnega sekretarja OZN v Jordaniji in Libanonu je, tako kaže, uspeła. Do konca oktobra bodo iz Jordanije odšle angleške čete, prav tako ameriške iz Libanona. Ne sicer brezpogojno, a vendarle. Ameriški poslanik Mc Clintock je na delu, da bi nova libanonska vlada s Karamejem na čelu obdržala tradicionalno zahodno smer. Do pomiritve je vendarle prišlo.

Do mirovne pogodbe med SZ in Japonso pa še vedno ni prišlo. Pogajanje

ja so bila prekinjena leta 1956. Japonci pravijo, da ni govora o pogodbi, dokler SZ ne izpusti ujetnikov in dokler ne pristane na vrnitev dveh otokov v Južnih Kurilih (Kunaširi in Strop). Istočasno pa Japonci priznavajo, da je SZ dala dober vzgled, ko je prenehala z atomskimi poskusi in da sta obe zahtodni atomski sili krivi, če se je zdaj spet neke nad Sibirijo slišal dvakrat grom hidrogenske eksplozije.

V Zahodni Nemčiji se mnogo govori o Združenih Nemčiji, in o tem, kaj bi bilo treba dati SZ, da bi na združitve privolila. Nemci bi bili pripravljeno na velike reparacije, zdi se jim pa, da bi ZDA na take reparacije ne pristale, ker jim je mnogo na tem, da se SZ nudi čim manj pomoči. Zato jim premirje v Evropi bolj godi kakor mirovna pogodba. Zahodnonemški tisk morda prav zato analizira uspehe prvih velikih nemških manevrov in jih označuje kot polčas v veliki tekmi nove nemške obožitve. Duh pruskega militarizma ni izumrl, v novi nemški armadi se oživlja, pokrit je s figovim peresom sentimentalnega nemškega demokratizma, ki je vesel slehernega fjuhrerja.

V Italiji imajo škandale, superkriminalke jim pravijo. Levičari so odkrili veliko afero Giuffrè, ki je za Italijo, deželo verskih kupčij, nekaj navadnega, vsi skupaj pa široko in globoko črno trgovino s Srednjim vzhodom in vzhodnimi državami, kar za potomce beneške republike tudi ni nič čudnega. Zraven tega so sklenili sporazum z ZDA, da bo Italija imela oporišča za vodene izstrelke. Sporazum ima sicer neke omejitve, vendar je SZ kljub njim pripomnila, da je zdaj vsa Italija tarča za hidrogensko bombo.

V Franciji je sonce zmage obsvetilo

visoko glavo generala De Gaulle. Francozo so mu zbrali 80% glasov za novo ustavo ob 15 % abstenciji. To pomeni hud poraz za levo, kajti izid volitev, katerih tajnost je bila vsaj v Franciji zajamčena, kaže, da Francozi bolj zapajo v osebno poštenost De Gaulle, njegovo vero v veliko Francijo in v njegovo avtoriteto v armadi, kakor pa v program in dejavnost progresivnih sil. KPČ bo morala »iti vase« in pogledati za vzroke.

Nove francoske ustave pa noče afriška Gvineja, kjer je prodril domačin Seku Ture, sestavil črnsko vlado, v kateri sedi v gospodarskem ministru belec. Francija ji je takoj odpovedala vsakršno pomoč. V Alžiru je De Gaulle dobil 96% glasov, tajnost pa ni bila zajamčena in volitve so vodili bajoneti. De Gaulle obljublja, da bo v Alžiru večina poslancev muslimanskih, in se ne strinja z oficirsko kliko, ki je za fizično likvidacijo »fanatikov«. Zastopnik alžirske neodvisne vlade v Egiptu Ferhat Abas je ponudil razgovore De Gaulle, češ da s njimraje pogovarjati kot s katerokoli drugo francosko vlado. Zadovoljli bi se celo samo s priznanjem pravice do neodvisnosti, ne terja torej več z neodvisnostjo.

De Gaulle je razgovore odklonil kakor nekoč Cezar upornim Galcem.

V Burmi je prišlo do »suhega« vojaškega udara. U Nu je bil prisiljen, da se umakne s položaja in s tem odbije možnost državljanske vojne, spopada med vladajočo stranko in vojsko. Razkol v anti-fašistični ligi je omogočil prevzem oblasti generala Ne Vina, hudo antikomunistično razpoložena. V Indiji menijo, da proces še ni zaključen, trenutna rešitev pa je boljša, kakor če bi tu nastala še ena Koreja.

V formoški ožini kaže, da bo prišlo do pomiritve. Čeprav nerad je Dulles vendarle z besedo priznal, da Cankajšek le ne more računati na brezpogojno ameriško pomoč. Morebiti res utegne zmagati pamet, kajti obe strani sporočata druga drugi po različnih diplomatskih kanalih, da jima ni do vojne, vsaj v tem trenutku ne. Kitajci so naredili tako demonstracijo s 300 milijoni ljudi v četrvestopih, da so ostarelemu najemniku na Formozu njegovi varuhi povedali, da z njim resno ne računajo. Nemci so se ob tej priložnosti spomnili generala Lin Piao, ki je 26 let star razbil vse generalštabne načrte v Sekta in popeljal Maotščetunga do zmage. Močno so podržali tudi to, da Kitajci že imajo taktično atomsko oborožitev, medtem ko je morala nova nemška obožitev na letošnjih manevrih to le »markirati«, kazala je le neoborožene »atomske« oddelke in računala z naprosnikom, ki ima jedrske obožitve na pretek.

Znano je namreč, da se ZDA bahajo kakor homerski junaki pred bitko za Trojo, da imajo atomskih bomb dovolj za trikratno uničenje SZ. SZ s podobnimi odgovori v pripravljajanju atomske razorožitvene konference ne skopari. T. O.

Tudi v zdravstvu je treba varčevati

(Nadaljevanje s 1. strani)

zavodov. Naj navedemo le nekaj ugotovitev. Knjižigovodstvo v zavodih vodi v glavnem slabo strokovni ljudje. Dokumentacije izplačil so ponekod pomanjkljive ali jih pa sploh ni. Statistični finančni pokazatelji se skoraj nikjer ne ujemajo in tako je verjetno, da zavodi plačujejo storitve, ki jih sploh niso opravili. Pomanjkljive so tudi analitične evidencije dohodkov in izdatkov za posamezne organizacijske enote. Pa še nekaj konkretnih primerov. Zdravstvena postaja v Rogiški Slatini izplačuje honorar zdravniku, ne vedo pa kdo je izdal odločbo in dovolil izplačilo. V Zdravstveni postaji v Preboidu so z internu temeljnico knjižili porabo kurjave za maj in junij, nastaja pa vpraša-

nje, kdo je kurjavo uporabil v teh poletnih mesecih. Zdravstveni dom v Zalecu nima v knjižigovodstvu evidentiranih izplačil za preventivne storitve, ker občina izplačuje te storitve neposredno zdravnikom, kar je nepravilno. Vsekakor bo moral okrajni svet za zdravstvo ostreje ukrepati, da se take pomanjkljivosti odpravijo. S tem pa bo v nemajhni meri onemogočeno nenormalno in nenehno naraščanje storitev zdravstvenega zavarovanja. Tudi občinski odbori bodo morali zdravstveni službi posvetiti več pozornosti kot doslej in bolj bdeti nad poslovanjem zdravstvenih zavodov na svojem območju. -ma-

Skrb za atomsko ravnotežje

Doprinos Agroservisa Šempeter h kmetijski mehanizaciji

Obrat Agroservisa v Šempetru je prav za prav še mlad, saj je bil zgrajen komaj pred 4 leti. Naj že kar v začetku povemo, da gradnja tega obrata ni bila posebno solidna, saj so se morali že zdaj lotiti nekaterih adaptacij, ker so se temelji pri trgovini začeli ugrezati.

Obrat je namenjen predvsem kmetijski in gozdarski mehanizaciji. Poleg tega, da popravljajo najrazličnejše stroje, izdelujejo tudi nove proizvode, za katere so dani pogoji. V sorazmerno tesnem obratu imajo vrsto oddelkov: strojni, avtoelektrični, oddelke za brušenje motornih blokov in obdelavo ležajev, oddelke za popravilo vbrizgalnih tlačilk in brušenje šob, mehanično-remontni oddelke, avtokleparsko-ličarski, kovaški, ključavničarski, mizarsko-karoserijski oddelke in livarno za barvne kovine. Zato pa lahko opravljajo najrazličnejša tekoča, srednja in generalna popravila vseh traktorjev, servisne preglede, garancijske in pogodbene servise. Izdelujejo pa kombinirane ogrodnike za hmelj kot priključke za traktorje Steyr in Ferguson, traktorske pluge, krožne brane, razna orodja (štanice) za namakalne naprave, vse vrste zobatih koles — za vsa hmeljska področja pa električna dvigala za hmeljske sušilnice, za katere imajo sklenjenih že okrog 30 pogodb. Prihodnje leto pa bodo dali trgu še nekaj novih presenečenj. Tako imajo v planu razpršilec »Boka« za »Agroindus« Ljubljana, enosone traktorske priključke, trosilce za hlevski in umetni gnoj, sušilne naprave za sadje, s katerimi bo možno sušiti sadje v hmeljskih sušilnicah.

Za domače kmetijsko gospodarstvo je obrat Agroservis v Šempetru vsekakor velike važnosti, saj z izdelovanjem vedno novih naprav prihrani skupnosti precej deviznih sredstev. Tako smo na primer univerzalne priključke za traktorje Steyer in Ferguson do nedavna še uvažali, zdaj pa jih bodo hmeljska področja lahko nabavila kar doma, saj bo Agroservis že do konca letošnjega leta izdelal okrog 130 teh priključkov.

Agroservis Šempeter ima v svojem sklopu tudi lasten tehnični oddelke, kjer izdelujejo potrebno tehnično dokumentacijo z načrti. Tako so prav za prav plodovi tega oddelka vse naprave, ki jih Agroservis doma izdeluje.

oskrbovala s surovinami in temi deli, bi proizvodnjo in popravila ne samo občutno povečali, ampak tudi pocenili.

Podjetje se že dalj časa bori tudi za skladiščne prostore, katerih dejansko nimajo, odnosno so pretesni. Zelezo in demontirane stroje vzklajujejo kar na dvorišču, na prostem, tako, da so izpostavljeni vremenskim nepravilnostim in se kvarijo. Za novo skladišče in montažno halo je že predviden prostor in narejen tudi idejni projekt. Zalska poslovna zveza, katere obrat je Agroservis, bo gotovo to prizadevnost razumevalače podprla. Seveda pa bo podjetje v mejah finančnih zmogljivosti tudi samo opravilo nekatere adaptacije. Tako pravijo, da ne kaže prav nič odlašati z adaptacijo sanitarnih in kanalizacijskih, ki predstavlja za obrat že kar resen problem.

DELAJSKI SVET SESTAVLJAO V GLAVNEM MLADI LJUDJE

Čeprav je Agroservis obrat žalske poslovne zveze, je to podjetje s samostojnim financiranjem. Enajst članski DS in 5-članski UO sestavljajo v glavnem sami mladi ljudje. Lahko bi zapisali, da je delavsko samoupravljanje še kar zadovoljivo, čeprav v podjetju ne prikrivajo nekaterih nepravilnosti, odnosno pomanjkljivosti. Udeležba na zasedanjih DS (ki so redno enkrat mesečno ali po potrebi še več) je zadovoljiva in se navadno med člani razvije živahna debata, kadar gre za izboljšanje proizvodnih nalog. Posebej pa v treba pohvaliti prizadevnost direktorja Reharja, ki skuša s pomočjo celotne uprave dosledno izvajati sklepe delavskega sveta.

Sam kolektiv tudi kritično ugotavlja, da disciplina pri njih ni ravno na višini in da bo treba v tem pogledu še mnogo resnejših prizadevanj. Prav tako pa bi

lahko proizvodnost še povečali, če bi bilo dovolj dobre volje za to.

Nadalje sami kritično ugotavljajo, da bi lahko bilo delo sindikata in delo mladine bolj živahno. Posamezniki se sicer uspešno udeležujejo pri športnem in kulturno-prosvetnem delu, toda skupnega, organiziranega dela je premalo.

Tudi vajenci, ki jih imajo 21 po številu, bi morali biti bolj prizadevni in kazati za stroko več zanimanja, saj v tem podjetju lahko postane vajenec res dober strokovnjak, ker imajo najboljše mojstre, ki radi prenašajo svoje znanje in izkušnje na mladino.

STROJE NAJ BI POPRAVLJALI SAMO STROKOVNJAKI

Se vedno se dogaja, da dajejo nekatere zadrage razne stroje v popravilo nestrokovnjakom, in šele ko jih leti navadno dokončno onesposobijo, najde stroj mesto v šempetrski servisni delavnici, potem pa se zadrage še čudijo, ko traja popravilo dalj časa in ko narastejo tudi stroški. Zadrage bi morale posvetiti še več pozornosti strokovnemu izpopolnjevanju osebja, ki opravlja za dragoceni stroji. Stroji po naših zadržah se še vedno pre pogosto kvarijo, čeprav ne moremo tajiti, da je naš okraj že dosti žrtvoval za strokovno izpopolnitev tovrstnega kadra.

Dogaja se celo, da se tudi novih izdelkov za kmetijsko mehanizacijo lotijo nestrokovnjaki. Za take stroje pač ne more biti jamstva, da pri delu ne bi prišlo do kakšne nesreče. Nasprotno pa so izdelki, ki jih izdeluje Agroservis Šempeter po izvršitvi kolavirani s strani republiškega inšpektorata za delo in je tako varnost sto odstotno zajamčena.

Okvare na traktorju šempetrski strokovnjaki hitro in dobro popravijo.

NOVO VELENJE

Za družine rudarjev velenjskega premogovnika dokončujejo v Novem Velenju več novih stanovanjskih hiš — skupaj 316 novih stanovanj. Mimo tega so letos začeli zidati še 258 stanovanj.

Do Dneva rudarjev — 3. julija 1959 bodo v Velenju dogradili še upravno poslopje direkcije premogovnika, ljudsko univerzo ter delavski klub. Nov zdravstveni dom v Novem Velenju bo dokončan že letos.

Tovarna emajlirane posode in „Savinja“ že presegle letni načrt izvoza

Mimo Cinkarne sta v Celju še Tovarna emajlirane posode in Lesna industrija »Savinja«, ki največ izvažata na tuja tržišča. Obe podjetji sta že v prvih mesecih letos dosegli v izvozu svojih artiklov nepričakovane rezultate, saj sta že v 9 mesecih presegle letni načrt izvoza.

Tovarna emajlirane posode je imela za letos v načrtu izvoz 910 ton izdelkov, od tega samo emajlirane posode 750 ton. Vendar so do konca septembra izvozili na tuja tržišča skupaj 1206 ton izdelkov, pa tudi v naslednjih mesecih z izvozom ne bo težko. Na povečanje izvoza je vplivalo novo tržišče na Poljskem, kjer je tovarni uspelo prodati radiatorje za centralno gretje ter sanitarne naprave.

Vrednost izvoza doseženega v prvih mesecih znaša 195 milijonov 836.000 deviznih dinarjev.

Tudi Lesna industrija »Savinja« v Celju je že doslej izvozila za letos predvidene količine finalnih izdelkov ter žaganega lesa. Preteklo leto je podjetje izvozilo za 141 milijonov dinarjev izdelkov, kar je bilo osnova za izvoz v letošnjem letu. Vodstvo podjetja je letos s tujimi trgovci navezalo zelo tesne stike ter v večjem obsegu ponudilo kupcem svoj bogat asortiment izdelkov. Taka akcija je bogato obrestuje, saj je Savinja v 9 mesecih prodala za 153,5

milijona deviznih dinarjev blaga. Sedec po sedanjem tempu izvoza in naročil, bo omenjeno podjetje do konca leta za polovico presegle letošnji načrt izvoza.

Na tuja tržišča prodaja Savinja največ finalnih izdelkov (drobni pohištveni predmeti, zaboji, lesna galanterija) in sicer 50 %, rezanega lesa izvozi 35 % ter 15 % furnirja. Tako razmerje je kaj razveseljivo, saj so v izvoznih količinah finalni izdelki v znatni večini.

KINO IN NAŠE OBČINSTVO

Pri nakupu vstopnice se radi kakšni paglavci zrinejo naprej, toda se navadno umaknejo, če jih opozoriš na nepravilnost. Nikakor pa se ne umakne kaka gospa ali gospodična, če jo opozoriš na nepravilnost. Take »dame« imajo navadno srečo, ker se jim nikdo ne upa oporekati.

Pred drugo predstavo se navadno vsuje ves narod pred vhod v dvorano, čeprav vsakdo ve, da mora pred 700 obiskovalcev zapustiti dvorano. Iz dvorane grede v gosjem redu prav počasi, tik pred izhodom pa se mladina ustavi in zija v tiste, ki zanjo zapuščajo dvorano. Zopet se moraš boriti, da prideš na ulico. Dobro bi bilo, če bi uprava kina Union poskrbela za disciplino in dala med raznimi razglasi še tako opozorilo na platno.

Proizvodnja in skrb za človeka

GLAVNI TEMI RAZPRAV SINDIKATA

Dejavnost Okrajnega sindikalnega sveta se v novejšem času v glavnem odvija v posameznih komisijah. Od njihove aktivnosti je v nemajhni meri odvisno tudi delo navzdol, predvsem se, ko gre za važnejša vprašanja. Stalne komisije pri okrajnem vodstvu sindikata so razna vprašanja bolj ali manj uspešno reševala. Vsekakor sodi po svojem delu med najbolj aktivne komisija za gospodarstvo, proizvodnost in tarifna vprašanja. Le-ta je dala tudi iniciativo, da se čim dosledneje izvedejo analize realizacije polletnih proizvodnih načrtov, da se raziščejo vzroki za slabše uspehe ter kako stoji z zaposlevanjem nove delovne sile in podobno. Predvsem so sindikalne organizacije večjih podjetij bolj aktivno kot kdajkoli prej sodelovale pri ugotavljanju uspehov ter pomanjkljivosti gospodarjenja v I. polletju letos. Škoda je le, da povsod ni bilo tako.

Analize polletnih obračunov posameznih podjetij so v glavnem tudi že obravnavali občinski sindikalni sveti. Ponekod so ugotovitve na osnovi analiz sindikalna vodstva posredovala zborom proizvajalcev, da pomagajo v tem ali onem kolektivu, kjer sami nekaterim vprašanjem niso bili kos. Predvsem pa bodo jasnejše ugotovitve, ki jih pomagajo na osnovi analiz ustvariti sindikati, zelo koristne za bodočo orientacijo v gospodarstvu občin.

Komisija za gospodarstvo pri OSS je doslej tudi pomagala reševati nekatera tarifna nesorazmerja v trgovini na drobno. Namreč, v odnosu na druge okraje in na nekatera manjša trgovska podjetja v okraju samem, na nekaterih delovnih mestih tarifne postavke niso ustrezale. Zaradi tega se je tudi pojavila fluktuacija delovne sile, zaposlene v trgovini.

Stalna komisija za delavsko upravljanje je pri svojem delu ugotovila, da so v sistemu in delu samoupravnih organov v manjših podjetjih še različne hibe. Zato je sklenila slednje vprašanje

skrbno proučiti. V ta namen bo na območju celjske občine z organi iz 10 podjetij obrti, trgovine in gostinstva vzpostavljen tesnejši kontakt. Člani omenjene komisije pri Okrajnem sindikalnem svetu bodo pozorno spremljali, kakšne so priprave za seje delavskega sveta, kako so člani delovnega kolektiva seznanjeni s problemi, o katerih bo razpravljali delavski svet in podobno. Ugotovitve — pozitivne in negativne — bo omenjena komisija pozneje posredovala vodstvom sindikalnih organizacij in organom delavskega upravljanja v manjših podjetjih. Mimo tega pripravljajo komisija za delavsko samoupravljanje osnutek posebnega poslovnika za delo delavskih svetov in upravnih odborov. Poslovnike za delo teh organov imajo na področju celjskega okraja samo v treh večjih delovnih kolektivih: v Cinkarni, Tovarni emajlirane posode ter velenjski rudnik.

Skupaj z gostinsko zbornico izvaja Okrajni sindikalni svet obsežno anketo o družbeni prehrani. Anketa zajema 10.000 zaposlenih delavcev in uslužbenec iz raznih podjetij v celjskem okraju. Anketa vsebuje 11 vprašanj. Organizatorja te široke ankete o družbeni prehrani želita namreč dobiti kar najbolj zanesljivo sliko o željah delavcev in dejanskih potrebah za izpopolnitev obratov družbene prehrane, odnosno za odpiranje novih. Prav tako si je sindikalno vodstvo v tej sezoni močno prizadevalo, da dobi kar se da več pregleda o načrtu odkupa kmetijskih pridelkov, njihovih cenah, zalogah itd. Le ob realnem poznavanju razmer in potreb lahko sindikat pozitivno vpliva na različne negativne pojave. Slednje prav gotovo velja na vseh toriščih dela sindikatov.

Med aktualne naloge sindikalnih vodstev sodijo trenutno tudi priprave za volitve zadržnih svetov. Pri pripravah sodelujejo v celjskem okraju ne samo vodstva, marveč tudi člani sindikalnih organizacij.

Pred kongresom telesne kulture

Ves jugoslovanski športni tisk je že v znamenju številnih komentarjev o bližnjem kongresu telesne kulture, ki bo v dneh od 6. do 8. novembra v Beogradu. Odbor za pripravo kongresa je delegatom že dostavil teze, ki so sedaj predmet številnih razprav na terenu. V celjskem okraju še ni pravega predkongresnega razpoloženja. Niti organizacije niti ljudje niso dovolj seznanjeni o namenu in vzrokih sklicanja tega kongresa.

Državljeni, ki delajo v športnih in telesnovzgojnih organizacijah, dobro poznajo slabosti in težave, ki se danes vse bolj v kričeh barvah kažejo pri dnevnem delu v teh organizacijah. Vsi vemo, da je telesna vzgoja važen sestavni del naše splošne vzgoje, da je družbeno izredno pomembna, ker so njeni smotri in naloge le odraz našega hopenja pri vzgoji in oblikovanju vsestranskega človeka, polnega življenjske sile in vedrine, prežetega za ustvarjalno delo v naši socialistični skupnosti. Če je telesna kultura prežeta s takimi smotri, potem je tudi naloga družbe, da ji daje vso moralno in materialno osnovo.

Teze, ki so objavljene pred kongresom in ki služijo kot glavna tema bodočim referatom, so le okvirne in ne dajejo dovolj jasnosti na osvetlitev perečih problemov na tem področju. Vendar oprijemljive točke so tu in sedaj je pač napočil čas, da o teh problemih pregovore naši delavci s terena, delavci iz osnovnih organizacij — aktivov, klubov, društev, drušin, občin in podobno. V teh organizacijah se pravzaprav odvija težišče vsega dela v naši telesni kulturi in zato so prav ti ljudje najbolj poklicani, da na osnovi svojih dragocenih praktičnih izkušenj pri dnevnem delu v telesni vzgoji in športu

povzdignejo svoj glas in nakažejo kako je treba zagrabiti za delo.

V naši telesni kulturi smo prišli trenutno na določeno stopnjo razvoja, ki terjaja »kirurški« posega za odpravo določenih slabosti, ki so tuje našemu gledanju in niso v skladu z našimi splošnimi družbenimi načeli. Tu mistimo predvsem na pot, ki jo je ubral vrhunski šport v nekaterih športnih panogah in igrah, kjer je cvetel profesionalizem v polnem cvetju, na določene umazane kupčije s kvalitativnimi športniki, kvalitativni trenerji itd. Družbena sredstva niso vselej našla plodna tla! Vladala je anarhija pri razdeljevanju družbenih sredstev za potrebe našega športa in telesne vzgoje. Treba bo v tem pogledu napraviti prelom s starim, zakoniti dolžne sklade pri komunah ali okrajih, iz katerih bi se ustvarjala pravilna materialna baza za razvoj množične in zdrave telesne vzgoje! To je vsekakor problem št. 1, ki terjaja rešitve. Vsi se zavedamo, da je dobra materialna baza osnova za ves nadaljni uspešni razvoj telesne vzgoje in športa. Gradnje in vzdrževanje objektov, šolanje strokovnih kadrov, vprašanja šolske telesne vzgoje — prav vse te naloge bi bile lažje rešljive ob smotrnem uporabljanju vseh družbenih sredstev za telesno vzgojo in šport. Nadalje bo treba z raznimi prijemi razširiti telesno vzgojo in šport kar med najširše plasti naših ljudi. Vsega nikdar ne bodo zmogle obstoječe organizacije! Treba bo iskati še drugih oblik, drugih prijemov. Prostovoljna aktivnost na tem področju je prav tako izredno dragocena in s stališča ljudskega zdravja prav toliko vredna kot v organiziranih društvih! Zato bo treba ustvariti pogoje tudi za takšne vrste udeleževanja — graditi objekte ob

tovarnah, v strnjanih stanovanjskih blokih, v letoviščih, parkih, zdraviliščih — skratka povsod tam, kjer naš delovni človek, kjer naši mladi državljani Avijo in prebijajo določen čas svojega dne, odmora, dopusta itd. Težišče vsega našega prizadevanja na tem področju pa bi morali usmeriti v šole, kjer je zbrana od 15 let vsa naša mladina. Ko bomo glavni del materialnih sredstev vlagali za napredek šolske telesne vzgoje, potem bomo šele lahko govorili o vidnem izboljšanju naše telesne izobrazbe in kulture, katere rezultati bodo neprecenljive vrednosti za celotno našo družbo.

Čas pred kongresom telesne kulture naj bi tudi v celjskem okraju izkoristili kar najbolj smotrno. Ne gre le za formalna zborovanja, sestanke in konference v osnovnih organizacijah, v sedežih občin in okraja. Naj bi vsa ta zborovanja, konference in podobne prireditve dala konkretne prijeme in napotke za premostitev sedanjih trenutnih težav, obenem pa bi naj prispevale k pestremu in razgibanemu športnemu življenju. Sole so že sprejele določene obveznosti, da bodo z množičnimi tekmovanji, z gradnjo igrišč in podobnimi akcijami izkoristile čas pred kongresom, Okrajni sindikalni svet v Celju je v teh dneh na pobudo Okrajne športne zveze sprejel obveznost o izvedbi delavskih športnih iger, ki bodo brez dvoma zajele večje število našega delavstva. Pričakuje mo tudi, da bodo občinski sveti za telesno vzgojo pobudniki še drugih oblik telesnovzgojnih in športnih akcij na terenu, da bomo pozneje ob pregledu letošnjega dela lahko dejali — jugoslovanski kongres telesne kulture je tudi v celjskem okraju pokazal pozitivne sadove!

Ob Tednu spomeniškega varstva

Letos praznuje ves svet v dneh od 12. do 19. oktobra Teden spomeniškega varstva. Zakaj je OZN odnosno UNESCO dala odlično mesto tovrstni kulturni delavnosti, nam bo postalo jasno, če se nekoliko ozremo po zgodovini spomeniškega varstva.

Konservatorstvo je prastaro in sega nazaj v ono dobo psihogeneze, ko se je človek prvič zavedel časa. Takrat sta se rodila prvja preteklost in prihodnost ter želja po ohranitvi vsega, kar je veliko in pomembno za naslednje generacije. Z naraščanjem kulture, ki je sklop vseh pozitivnih duhovnih in materialnih pridobitev človeštva, se je tendenca po ohranitvi dokumentacije njegovega razvoja vedno močnejše uveljavljala ter polagoma privzela tudi upravne oblike. Zanimivo je opazovati, kako so narodi z višjo kulturo vedno stremeli, da ohranijo svoje kulturne spomenike kot dokumente svoje duhovne moči in slave in kako so narodi z nižjo kulturo ostajali do spomenikov brezbrizni ali jih celo uničevali ter s tem zabrisovali še one sledi svoje duhovne ustvarjalnosti, ki so jih premogli.

Iz antike poznamo prve konservatorske posege države in mecenov, da bi ohranili najpomembnejše umetnostne spomenike (Rodos, Pergamon, Aleksandrija itd.) potomcem. Srednji vek, doba nastajanja živečih evropskih narodov, je bil kulturno premalo zrel, da bi se mogle pojaviti podobne tendence, pač pa se je to izvršilo v času renesance, ko je Rim dobil svoj prvi konservatorski urad (Michelangelova palača na Kapitolu) in v osebi slavnega Raffaella Santija svojega prvega konservatorja (l. 1515). V času Tridesetletne vojne je izdal švedski kralj Gustav Adolf l. 1630 znano instrukcijo za popis in inventarizacijo vseh kulturnih spomenikov na Švedskem. Za časa francoske revolucije je država prvič v zgodovini prevzela zakonsko skrb za zaščito umetnin. Vzoru Francije so kmalu sledile ostale evropske države: Anglija, Belgija, Holandija, Švica, Nemčija, Italija itd. Vse našete države so si vzorno uredile spomeniško-varstveno službo, prednjači pa še vedno Francija, ki ima to službo najpopolneje urejeno.

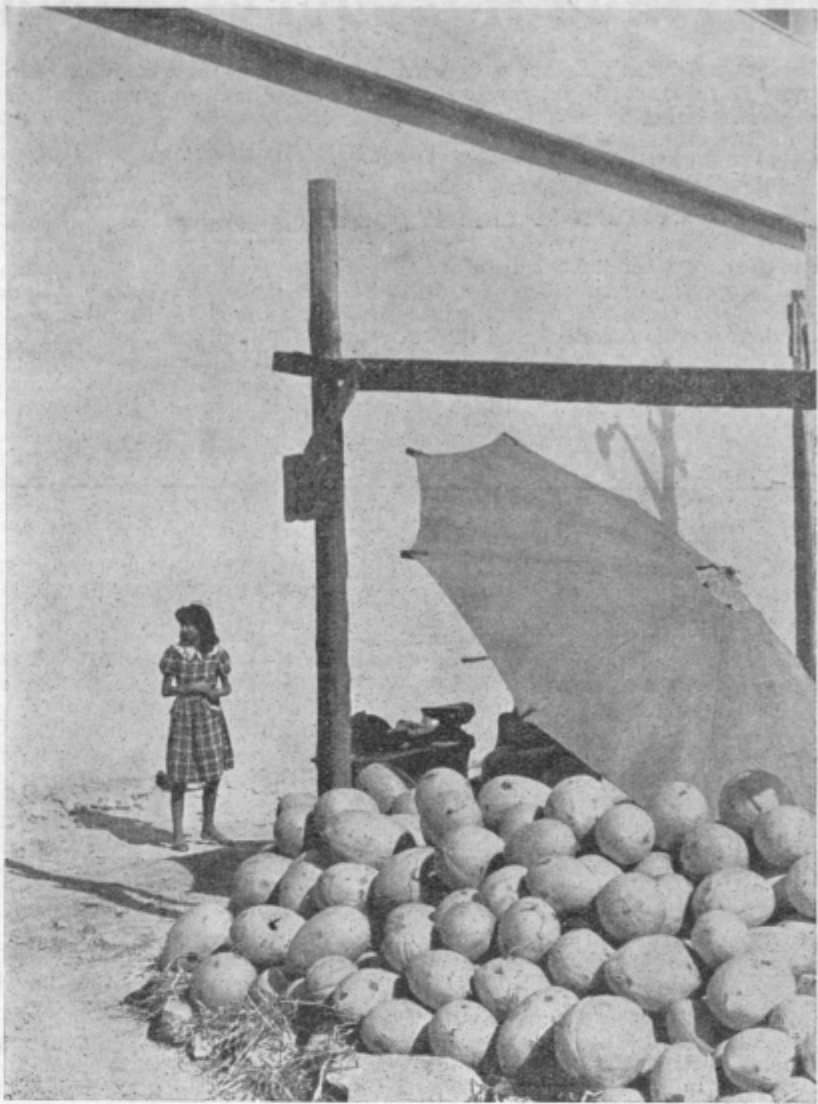
Stara Avstrija je za splošnim razvojem nekoliko zaostajala, vendar je že leta 1749 in 1782 izdala edikta, ki sta postavljala arhivalije in novce pod državno zaščito. Leta 1812 je izšel dekret, po katerem so se morale vse zemeljske najdbe oddati na Dunaju, leta 1827 pa je bil zabranjen izvoz umetnin brez dovoljenja oblasti. Leta 1850 odnosno 1853 je bila na Dunaju formirana Centralna komisija za spomeniško varstvo, s čimer se je dotedanje administrativno spomeniško varstvo spremenilo v strokovnega. Glavno delo Komisije so opravljali njeni zaupniki: častni konservatorji in korespondenti. V to dobo pada prvo spomeniško-varstveno delo na Slovenskem: očiščenje dominikanskega križnega hodnika v Ptuj. Leta 1873 je bila Centralna komisija strokovno reorganizirana ter je odslej obsegala 3 sekcije: arheološko, umetnozgodovinsko in arhivsko. Rodoljube polihistorje so zamenjali strokovnjaki omenjenih treh sekcij, ki so delali predvsem na spomeniški inventarizaciji. V dobi pred I. svetovno vojno je spomeniško-varstveni interes naglo naraščal, izhajali so državni in deželni zakoni in odredbe, ki so ščitili spomenike, znanjševali ali celo črtali davke njihovim lastnikom in predvidevali stroge sankcije za njih kršitve. V tej dobi pade prvi predlog za konservacijo Žiž (Josip Graus l. 1872) in se izvršijo prvi poskusi ohranitve celjskih grajskih razvalin (1884, 1885, 1886, 1890, 1906). Okoli leta 1900 se je začelo uveljavljati tudi načelo domačijskega varstva, ki je zahtevalo ureditev spomenikovega okolja. Zbudil se je klic po varstvu prirode in negovanju pokrajine in krajev. Leta 1911 je bila Centralna komisija decentralizirana. Zamenjali so jo Spomeniški svet s Spomeniškim in Umetnozgodovinskim inštitutom ter deželni konservatorski uradi z umetnozgodovinskimi in tehničnimi konservatorji ter korespondenti.

Stara Jugoslavija je pravno nadaljevala statut Centralne komisije iz leta 1911, katerega sta izpopolnila Zakon o gozdovih iz leta 1929. in Gradbeni zakon iz leta 1931. Obadva zakona sta ščitila predmete zgodovinske, umetnost-

ne ali znanstvene vrednosti, prirodne lepote in redkosti ter umetnostnozgodovinsko pomembne stavbe in mesta. V tej dobi se je obnovila vrsta naših umetnostno ali kluturno pomembnih gradov in cerkva, l. 1924 pa z odredbo zaščitila tudi Dolina 7 triglavskih jezer.

V dobi okupacije je bilo uničenega mnogo kulturnozgodovinskega patrimonia. Zato je ljudska oblast že med vojno mislila na njegovo zaščito in 27. januarja 1945 izdala odločbo o varstvu spomenikov ter imenovala komisijo za ugotovitev vojne škode na teh spomenikih. 27. julija 1945 je izšel zvezni zakon o spomeniškega varstvu, 27. avgusta 1945 je bil osnovan republiški Zavod za spomeniško varstvo, 19. maja 1948 pa je izšel republiški zakon o spomeniškega varstvu, ki je veljal do letos. Obseg spomenikov se je s temi zakoni raztegnil iz umetnostnih na arheološke, zgodovinske, kulturno-zgodovinske, etnografske, sociološke, tehnične, urbanistične in zlasti NOB spomenike ter na naravne znamenitosti, redkosti in lepote. V letih po vojni je bilo marsikaj storjenega za ohranitev naših kulturnih spomenikov, vendarle odločno premalo z ozirom na izredne potrebe, katere je narekovala povojna doba. Spomeniško varstvo se je vedno odpravljalo kot neaktuelno in za splošni razvoj nevažno, nage vzpon turizma v zadnjih nekaj letih pa je dokazal obratno. Naraščajoči inozemski turizem je prinesel nekoliko pozno spoznanje, saj so v drugih turistično naprednejših državah prišli že davno do tega, da so negovanju kulturnih spomenikov poleg naravnih lepot in solidnega gostinstva glavni temelji sodobnega turizma. Zaradi tega spoznanja daje nova spomeniška zakonodaja, ki je začela veljati letos 17. julija, spomeniško-varstveni službi velike kompetence in jo obenem ščiti z zelo strogimi kazenskimi določbami pred izigravanjem. Sledeti splošnim načelom upravne decentralizacije sprejemajo okrajni odnosno skupine okrajev več ali manj samostojno spomeniško-varstveno službo ter s tem tudi skrb za ohranjanje našega kulturnospomeniškega sklada. Ta sklad že igra in bo igral vedno važnejšo vlogo v naši kulturni politiki ter bo končno zavzel mesto, ki mu pripada v vsaki visoko kultivirani družbi. Kulturni spomeniki so mogočni viri, od katerih stojimo in poslušamo, kaj nam pripovedujejo naši dedi in pradedi ter strmino v daljavo bodočih pokoljenj. Oni so pričre naše preteklosti in garantji naše bodočnosti, zato jih moramo čuvati in ohranjati. To je naloga naše sedanjosti!

J. C.

Erwin Pohl, »TRENTA LIRE« Graz, Avstrija

Foto-razstava v Celju

V mali dvorani Uniona v Celju je bila minule dni 6. razstava umetniške fotografije, ki jo je priredilo Društvo Ljudske tehnike v Tovarni emajlirane posode, odnosno njen fotoklub »Emajl«. Novost letošnje razstave je nedvomno v tem, da so sodelovali številni avtorji iz države in inozemstva. Vsega je bilo na razstavi 200 fotografij v črno-beli in color tehniki. Zastopano je bilo 112 avtorjev iz 39 foto-klubov. Od inozemcev so bili zastopani klubi iz Avstrije, Nemčije, Francije, Italije, Luxemburga, Poljske in Portugalske.

Tudi 6. razstava umetniške fotografije

je v Celju je prinesla nekaj novosti. Nekaj zanimivih in svežih motivov je bilo najti pri tujih avtorjih in tudi nekaterih domačih. V splošnem je razstava, seveda v mejah danih možnosti, pokazala gotov napredek.

Vendar velja opozoriti, da bi organizatorji v bodoče posvetili tehnični izvedbi razstave več pozornosti. Namreč, direktna dnevna svetloba skozi okna in fluorescenčnih svetilk povzroča odsev v steklu, s katerim so razstavljene fotografije pokrite. Učinek razstavljenih del je bil s tem močno zmanjšan.

L. V.

Komorni večer umetniške besede v Slovenskem ljudskem gledališču

V soboto, 11. t. m., bo na odru Slovenskega ljudskega gledališča v Celju zanimiv in lep komorni večer umetniške besede: igralec Marijan Dolinar bo pripovedoval sedem podob iz del Slavka Gruma — s skupnim naslovom *Beli azil*. Marijana Dolinarja naše občinstvo že pozna kot prizadevnega pripovedovalca in recitatorja. Z dvema sporedoma iz

je kajpa samo nevažna zunanost. Smisel in vrednost takega pripovedovanja je v interpretaciji besedil: v tem, kako zna pripovedovalec oblikovati misli in čustva literarnega umetnika v živo govorjenih besedah in stavkih, kako se zna prilagoditi pisateljevemu značaju.

Toliko bolj zanimivo bo to pri delih Slavka Gruma, ker tega pisatelja širša javnost komaj pozna — po krivici ga je pozabila — dasi je v resnici eden največjih klasikov slovenske proze, v času od Cankarjeve smrti do literarnega nastopa Prežihovega Voranca nedvomno sploh prvi, brez enakovrednega tekmeča. Ta čisti in plemeniti umetnik ekspresionistične literarne smeri, izpovedovalec tihih bolečin in občutiljivi opisovalec grozljivih, čeprav malih doživetij — je segel že daleč preko svojega časa in sloga in je postal pravi napovedovalec kasnejših (t. j. današnjih) literarnih smeri. Saj bremo dandanes dela cele vrste sodobnih pisateljev tako, ko da bi bili ti neposredni učenci in nadaljevalci Grumovega pisateljstva.

Ze zgodaj — ko je bil Grum še živ — je javnost nanj pozabila. Spominjala se je kvečjemu njegovega največjega dela, drame *Dogodek v mestu Gopi*. Znova ga je opazila šele lani, ko je (pri založbi Obzorja) izšla knjiga njegovih zbranih del. In prav je záres, da tudi v živih besedi spoznamo prednika današnje moderne književnosti, izpovedovalca podobnih problemov, kakršni tarejo ljudi tudi v tem našem času.

del Ivana Cankarja (*»Podobe iz sanj«* in *»Črtice o materi «* Ob svetem grobu) si je že lani in predlanski pridobil lep odmev v javnosti. Z novim sporedom — podobami Slavka Gruma — je že nastopil v nekaterih manjših krajih, pred nedavnim pa je z lepim uspehom povedal Grumove novele tudi izbranemu občinstvu ljubiteljev v prestolnici, ko je govoril v eksperimentalnem gledališču »Ljubljanskega festivala« (viteška dvorana Križank). Občinstvo in kritika sta Dolinarjevo pripovedovanje povsod sprejela s toplim priznanjem in odobravanjem. To je vsekakor razumljivo, saj je Dolinar pri nas eden pravih redkih, ki goje to svojstveno in zlahko zvrst umetniškega delovanja: komorno pripovedovanje literarnih besedil (tako imenovani nastopi »umetniške besede«) je po svetu dokaj razširjena, pri nas pa še malo znana umetnost. Ljudje, ko poslušajo take večere, včasih z navdušenim presenečenjem spoštljivo ugotavljajo, čes koliko se je ta ali oni pripovedovalec znal naučiti na pamet in si kar ne morejo razložiti, kako si more človek ohraniti v spominu toliko nepretrganega besedila in ga brez pomote sklenjeno govoriti, ne da bi se ozrl v knjigo: to

Lani 15 milijonov kino obiskovalcev

V Celju je bil minulo sredo III. plenurni predstavnikov slovenskih kinematografov, kjer so zelo natančno obravnavali vsa tista nerešena vprašanja, ki najbolj tarejo slovensko reprodukcijsko kinematografijo. Predvsem je bilo govora o neenakem položaju kinematografov, saj so le ti razdeljeni v tri kategorije: kino-podjetja, kinematografi pri prosvetnih domovih in sindikatih ter kinematografi pri kmetijskih združenjih. Večina kinematografov ima prenižen letni promet, da bi mogla obnavljati dvorane in tehnične naprave. Spričo tega smo za nekaj let v zaostanku za kinematografi v razvitejših deželah. Razpravljali so tudi o uvozu nadomestnih delov, o nizkih cenah kinovstopnic, o plačevanju prispevka za napredek slovenske kinematografije ter še o drugih perečih vprašanjih.

Vzlic težavam, je reproduktivna kinematografija na Slovenskem v povojnih letih močno napredovala. Lani so v Sloveniji dali kinematografi več kot

Ob zaključku »Konjiškega tedna«

Preteklo nedeljo so v Slov. Konjicah slovesno zaključili »Konjiški teden« in gospodarsko razstavo.

Gospodarska razstava je bila tokrat v celoti nameščena v prostorih kulturnega doma. Namen razstave je bil predvsem prikazati gospodarsko in drugo dejavnost v občini. Ze površen pregled razstavljenih predmetov je pokazal obiskovalcu sliko, kaj izdelujejo podjetja v konjiški občini, katere stroke so najbolj razvite, kaj daje od sebe obrt in kaj pridelujejo v kmetijstvu. Največ razstavljenih izdelkov so imele večje tovarne, kot KONUS, TKO Zreče, dalje KOSTROJ, LIP, Tovarna orodja in li-varna iz Vitanja, Opekarna iz Loč itd. Od manjših podjetij pa obe električni podjetji, dalje krojaštvo, obe trgovski podjetji, dočim je bilo pogrešati izdelke zasebnih obrtnikov.

Precejšnji del razstavnih prostorov je zavzemalo kmetijstvo, ki je seveda v občini močno razširjeno. Na tej razstavi smo občudovali letošnje kmetijske pridelke, zlasti krompir iz okolice Vitanja, ki tehta preko 1 kilogram.

Razstavljenega je bilo še precej sadja in grozdja, poslovna zveza pa je pokazala tudi pridelovanje hmelja, ki so ga letos prvič pričeli saditi v teh krajih. Zadrage so poleg tega razstavile še nekatere svoje stroje, z različnimi risbami in slikami pa so prikazane dobre in slabe strani gojenja posameznih rastlin. Gozdarstvo je bilo sicer bolj malo

zastopano, vendar pa so vzbujali zanimanje hlodi 33-metrške smreke, ki je stala še pred nedavnim na Pohorju. Ko so jo izmerili, so številke pokazale, da meri 7,70 m³, kar predstavlja vrednost, kakih sto tisočakov... Ta smreka pa seveda ni edina in je takih, pa tudi debelejših na Pohorju še več.

Ustanavljamo Okrajni učiteljski pevski zbor v Celju

Drugi mladinski pevski festival v Celju letos spomladi je svoj namen dosegel in presegel. Odjeknil je namreč širom Slovenije pa tja do kongresa glasbenih strokovnjakov Jugoslavije v Ohridu. V smislu ciljev festivala se je vršil ob koncu šolskih počitnic v Velenju tečaj za zborovodje mladinskih zborov. Po sposobnosti predavateljskega kadra kot po discipliniranosti in znanja željnih tečajnikov ter navsezadnje tudi po tovariškem vzdušju je tečaj uspel. Glavni odbor Zveze Svobod v Ljubljani je z zadovoljstvom zabeležil uspeh celjskega okraja ter snuje podoben tečaj za ljubljanski okraj. Lani zastavljeno delo za dviganje mladinskega petja je edinstveno, kar priča o dosledni, složni dejavnosti celjskih glasbenih pedagogov.

Ze ob zaključku festivala je bila izražena želja, da bi ustanovili lastni učiteljski zbor. Misel je dobila v Velenju konkretno obliko: osnuje naj se učiteljski pevski zbor celjskega okraja, ki naj bo najboljša praktična šola za mlade zborovodje. Zbor pa naj bi bil sposoben nastopati z izbranim umetniškim sporedom na področju celjskega okraja. Izvoljen je bil iniciativni odbor in umetniški svet: predsednik okrajnega Sveta Svobod Andrej Svetek, Jurij Vreže, Boris Ferline, Ruža Šinigoj, Marta Kranjc in Egon Kunej.

V teku enega meseca si je iniciativni odbor razdelil naloge ter izdelal načrte za začetek delovanja novega zbora. Prve vaje bodo 15. in 16. novembra v glasbeni šoli v Celju. Vaje bodo ločene po glasovnih skupinah in skupne: korepetirali bodo tov. Ferline, Vreže in Kunej. Iniciativni odbor vabi v zbor pred-

vsem učitelje iz vsega celjskega okraja, nadalje dobre pevce tenoriste in basiste iz neučiteljskih vrst, ki bi imeli veselje sodelovati v zboru.

Prijave sprejema ravnateljstvo glasbene šole v Celju.

Predvidoma bo imel učiteljski pevski zbor v Celju vaje vsaka dva meseca po 2 dni, v zimskih in poletnih počitnicah pa več dni. Nadaljevanje pevovodskega tečaja bo konec januarja 1959 v Celju.

PRED USTANOVNIM OBCNIM ZBOROM ZDRUZENJA ABSOLVENTOV DELOVODSKIH IN MOJSTRSKIH SOL

Okrajni pripravljalni odbor združenja absolventov delovodskih in mojstrskih sol vabi čimveč absolventov na ustanovni občni zbor, ki bo v nedeljo, 12. oktobra v sindikalni dvorani Cinkarne Celje, ob 9.30.

Nova organizacija združenja absolventov teh sol bo predvsem skrbela za pravico absolventov, ker še niti samo meso mojstrske šole ni točno določeno v današnjem šolskem sistemu, niti v bodočem šolskem sistemu glede na reformo šolstva. Zato se nekateri absolventi upravičeno pritožujejo, da ne uživajo niti tistih pravic, ki jih imajo pomočniki, ki niso absolventi delovodskih sol.

Na podlagi sklepa delovnega kolektiva in v skladu z zakonom o sredstvih gospodarskih organizacij, trgovsko podjetje

»Automotors«, Celje

proda naslednja osnovna sredstva:

OSEBNI AVTO DKW, star

BOJLER, 50-litrski

življenje na naši vasi

Mnenje o sodelovanju kmeta z zadrugo

Napreden kmetovalec, podpredsednik KZ Velenje in član upravnega odbora OZZ Celje tov. Lempl, odgovarja na anketa vprašanja:

1. Kooperacija bo izboljšala kvaliteto in kvantiteto poljskih pridelkov. Bolje se lahko razvije, kjer je teren ugodnejši. Predhodni pogoj dobre kooperacije je prehod na specializirano proizvodnjo. Z njo bi lahko zmanjšali delovno silo. Lempl se ne boji, da bi s prehodom na specializirano proizvodnjo trpeli kakršnokoli pomanjkanje, saj bi se proizvodnja takoj povečala. Meni pa, da bi uredbe o kooperaciji morale biti bolj prožne, predvsem za tiste, ki so že lani dosegli visoke hektarske donose. Tako je on na 1 ha pridelal lani 46 q pšenice. Uredba predvideva 40 q na ha in tako ni spodbude za tiste, ki pridelajo več. Seveda je treba v kooperaciji z višjimi hektarskimi donosi upoštevati predvsem terenske prilike.

2. Nujno je sodelovanje kmeta s KZ. Poleg strokovne pomoči dobi kmet seme, umetna gnojila in kredite, ki mu omogočajo, da si pravočasno nabavi material, ki ga nujno rabi. S specializirano proizvodnjo bo mnogo lažje reševati tudi vprašanje strokovne pomoči.

3. Tovariš Lempl je v kooperaciji z živino in hmeljem. Na štiri in pol ha obdelovalne zemlje redi 6 krav in telico. Vse so sivorjave pasme. Najboljša da 4351 kg letno; povprečna molznost v

hlevu je 3000 kg. Upoštevati je, da s kravami vozi in jih krmi le z navadno krmo brez slame. Zeli, da naj bi zadruga skrbela za taka močna krmila, ki so glede beljakovinskih sestavin določene mu letnemu času primerna za kombinacijo z navadno krmo.

In kaj menite o novi uredbi za pitanje telet? ga vprašam. Po kratkem premisleku mi odgovori: »O tem silno živahno vsepovsod govorijo. Če bi tu bilo neko odkupno podjetje, ki bi teleta dalje vzrejalo, je problem rešen. Sicer pa — no, kaj bi skrivali. Če bi teleta redili do 3 mesecev, bi po gospodarskem izračunu utrpeli ca. 12.000 din. Računam mleko, ki bi ga v tem času lahko prodajali. Sploh je z uredbo vprašanje mleka za to občino ogroženo. Uredba bi na vsak način morala upoštevati rajonizacijo. Veljala naj bi trenutno le za plemenko živino. Tako bi dosegli čimprejšnji in dokončni izbor!«

Povejmo še to, da on kljub 4 in pol hektarov zemlje redi 7 glav živine, ker redno gnoji travnike z umetnim gnojem, vsako tretje leto pa s hlevskim gnojem.

4. Specializirana proizvodnja je prvi pogoj za uspešno in povečano kooperacijo in proizvodnjo. V šoštanjski občini naj bi v ležečih predelih gojili le živinorejo in sadjarstvo, v ravninskih pa živino in hmelj. Njive naj bi služile za krmno bazo.

Kmet Lempl je proti temu, da ugodnosti, ki jih kooperacija nudi, veljajo le za tiste, ki stopijo v kooperacijo. Če je semenskega žita dovolj, potem naj bi tega dobili tudi vsi tisti, ki ga želijo imeti. Porast proizvodnje koristi v celoti skupnosti.

Poslovil sem se od prijaznega kmetovalca. Pogledala sva še po težko obloženih jablanah in hruškah, ki so se svetile v jesenskem soncu. »Petkrat sem jih škropil!« mi de in se nasmehe. Da, napreden kmet, ki se poslužuje vseh sodobnih agrotehničnih ukrepov in zato tudi dobro gospodari. Njemu naj bi sledili prav vsi ostali.

Ne samo v Zg. Savinjski dolini, temveč v vsem okraju je najlepši zadrugi dom v Solčavi. Tamkajšnji ljudje so na njega zelo ponosni. Ne samo, da je lep, še več jim pomeni kot središče njihovega dela in razvoja.

4000 nočnin v letošnji sezoni

Gornji grad ima vse pogoje za turizem

Ze od nekaj let letoviščarji iz vseh predelov naše domovine radi prihajali v Gornji grad, da se odpočijejo od mestnih tegob, naučijo svežega zraka v lepi naravi in pokramljajo s prisrčnimi in originalnimi domačini. To gorsko klimatsko letovišče leži na vznožju predgorja Savinjskih planin, v zoženi dolinici Drete ob obronkih prostrane Menine planine in strmega Rogataca.

Spriče opustošenja kraja samega in važnejših gorskih postojank je tujski promet v teh krajih takoj po osvoboditvi sicer nekoliko zamrl, toda po letu

4000 nočnin, kar vsekakor predstavlja rekord tujih obiskovalcev po vojni. Vso sezono so bile zasedene vse zasebne sobe in weekend hišice z 20 ležišči. Gostje so bili predvsem Vojvodinci, Zagrebčani in domači izletniki. Pri prehrani letoviščarjev sta le s težavo zmagovali samo dve gostišči, Trobej in Zmavc, ker »Turist« gostišče do te sezone še ni bilo pripravljeno. Domačini, skupno s Turističnim društvom bodo poskrbeli, da bo do prihodnjega leta tudi to gostišče služilo svojemu namenu, poleg tega pa bodo v Sokatu še širili weekend naselje.

Tu bodo pridobili še 15 ležišč, pri »Turistu« bodo uredili tudi tujske sobe, nekaj sob se bo sprostito še pri zasebnikih in tako Gornjegradcem v prihodnji letni sezoni ne bo treba več odklanjati mnogostevilnih prošelj letoviščarjev, kot so morali to storiti letos.

Nujno za Gornji grad bi bilo tudi novo kopališče in asfaltirana cesta skozi trg. To sicer predstavlja večje investicije, vendar se bodo sredstva že morala nekje najti, če hočemo Gornjemu gradu dati nekdanje lice — najprivlačnejšega turističnega naselja.

Poleg krajših sprehodov po dolini Sokata in Florjana turiste močno privlačujejo tudi daljše (enodnevnne) ture, kot Menina planina, Lepenatka, Rogač in druge. V trgu samem pa najde tujec še nekatere zgodovinske znamenitosti. V Gornjem gradu so si postavili nekdanji ljubljanski škofje letno rezidenco ter zadnje počivališče v cerkvenih grobnicah. Tako najdemo na južni strani cerkvenega zidu grbe in vzdane spomenike z imeni: Tkalčič-Tekstor, Kacijanar, Ravbar, Hren itd. Tu počiva tudi znani junak iz turških bojev, Ivan Kacijanar. Ljubitelj stare umetnosti pa bo v prostrani cerkvi z mogočno kupolo našel originalne slike znamenitega nemškega slikarja Kremser Schmidta. Slike, ki so bile napravljene v 17. stoletju in predstavljajo Vnebohod, Vstajenje, Zadnjo večerjo in Rojstvo, so bile nedavno restavrirane.

Današnja podoba psihiatričnih bolnišnic

Kadar koli spregovorimo o psihiatriji nam je potrebno predvsem eno: znebiti se moramo srednjeveških predsodkov. Ti so glavna ovira, da psihiatrija ne more dobiti tistega mesta kot ji gre. Ljudi običajno nekaj spreleti, ko pomislijo na duševne bolezni. V resnici je to spomin na srednji vek, ko so smatrali duševne bolnike za ljudi obsedene po demonu. Z ognjem in bičem so izganjali hudiča iz človeka. Nekaj tega je ostalo neukemu človeku še do danes. Zato ne more zametati niti psihiatrije.

K sreči pa je vedno širši krog prosvetljenih ljudi, ki vedo, da so duševne bolezni prav tako bolezni kot ostale. Želijo bi le, da bi bila prosvetljenost še večja.

Ne bo odveč, če bi opozorili na nekaj dejstev, o katerih se lahko prepriča vsakdor, komur je do resnice. Predvsem naj omenimo, da vlada danes v psihiatričnih bolnišnicah mir in čistoča. Brez kakih prisilnih ukrepov, kakršnih smo bili vajeni nekoč, žive in se zdravijo bolniki. Mnogi izmed njih se prosto sprehajajo po bolnišnici, smejo pa tudi iti po opravkih v mesto ali k svojcem. V njihovih spalnicah vidimo red in čistočo. Morda ne boste zlepa kje videli tako bleščečega parketa in tako skrbno pregrajenih postelj.

Se bolj pa nas zanima zaposlitvena terapija: to je zdravljenje z delom, igro, zabavo in študijem. Bolniki uprizarjajo dramske igre, glasbene večere in razne zabave. Na šahovskih turnirjih so bolniki že večkrat porazili moštva, ki so se prišla pomeriti z njimi od zunaj. Bolnike vidimo tudi po raznih delavnicah, kjer delajo z vneto in veseljem.

Imajo mizarске, pleskarske, šiviljske, čevljarske, pletarske in druge delavnice. Zelo so presenečeni neuki obiskovalci, ko vidijo, da delajo bolniki z noži, kladivi, žagami itd. in zvedo, da se zaradi tega ni pripetila še nobena nesreča.

Bolnišnica za duševne in živčne bolezni Ljubljana-Polje in bolnišnici za duševne bolezni v Begunjah in v Idriji so že večkrat razstavile izdelke delovne terapije, katere so obiskovalci takoj kupili.

Naj omenimo še ekonomije psihiatričnih bolnišnic. Po svoji ureditvi prekašajo prenekatero kmečko posestvo. Le po obdelani polja, čisti hlevi in skrbno čuvani sadovnjaki so plod dela bolnikov.

ODPRTO GNOJIŠČE IN HLEVI V SREDIŠČU MESTA

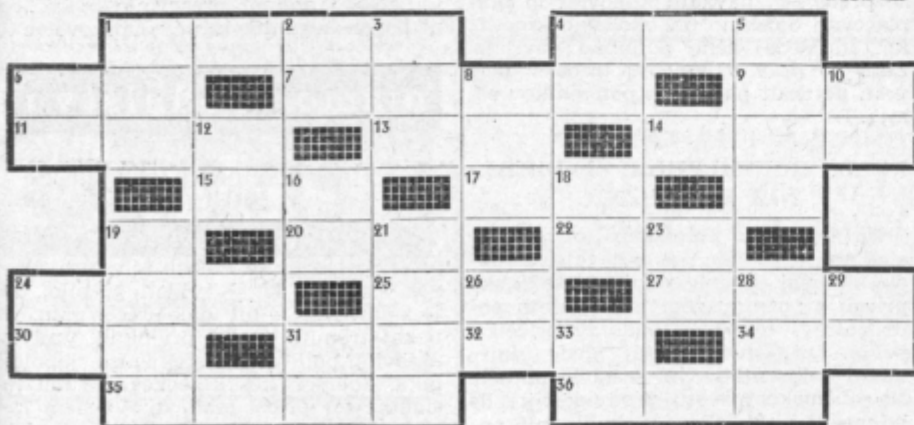
Na dvorišču Restavracije »Pošta« je hlev, pred njim pa odprto gnojišče. Armada mrčesa nadleguje goste in stanovalce bližnjih hiš. Cinkarniškim plinom, umazaniam duhovom Voglajne se pridružuje še smrad gnoja.

In vendar je tu središče mesta. Se celo garaže želimo spraviti iz središča na periferijo, pa bi hlevi ostali v njem. Toliko v pomislek tistim, ki odločajo o čistoči in higienski ureditvi mesta.

ČITAJTE

Zlogovna križanka «Šport in športniki»

Vodoravno:

- Jugoslovanski nogometni reprezentant, znan po izrazitih »O« nogah, sedaj ne nastopa več.
- Vratar državne reprezentance, znan po vzdevku »halerinec«.
- Sportni klub v Zahodni Nemčiji, tudi mesto ob Labi.
- Naši najmlajši, vendar najdražji.
- Dol naselja v neposredni bližini Karlova, kjer je tudi največja tovarna tina plaža v Jugoslaviji.
- Sportniki, sprejeljeni lahkostletke.
- Avtomobilski kros — fonetično.
- Nepregledna veriga kolesarjev.
- Igra odločilno vlogo pred nastopom, včasih je celo usodna.
- Upi, tudi žensko ime — dvojnica.
- Največje pogorje v Saudovi Arabiji, tudi udarec — srbohrvatsko.
- Ponos, čast.
- Prednik današnjega BSK-a v Beogradu.
- Znana znanca čeških motorjev, tudi otok v Indoneziji.
- Jugoslovanski državni prvak v metu kopja za leto 1958.
- Topli, spreminja se pri ali led v vodo.
- Prelepi pogledi, gledali.
- Pijate — srbohrvatsko.
- Jugoslo-

vanski državni prvak v igranju slepih simul-tank. 36. Kopalniški prostor.

Navpično:

- Italijanski državni košarkaški prvak, prednik Borletta — fonetično.
- Denarci, dinarji.
- Označuje, beleži, vrši priprave za načrt.
- Znan avstrijski mednarodni šahovski mojster — fonetično.
- Jugoslovanski reprezentant v lahkostletiki.
- Teža, obtežljivost.
- Afrška država, katera se je nedolgo tega čelo osamostojila.
- Ljudski glasbeni instrument.
- Verski obred.
- Slovit brazilski nogometni znan pod imenom »črna bisera«.
- Dvakratni svetovni prvak v nogometu.
- Zelo znan predvojni nogometni reprezentant, strah in trepet takratnih vratarjev.
- Nujno potreben rekvizit strelcev.
- Goljufa, laže.
- Zelo znan ruski tekmovalce, reprezentant v teku na 1500 metrov, na stekmi stoletja, je bil drugi, takoj za slovitim tekačem ZDA Grelom.
- Mele.
- Zivinske vabe, travniki.
- Muslimansko sveto mesto.

1948 je Turistično in Planinsko društvo znova začelo z vso prizadevnostjo oživljati turizem. V neposredni bližini Gornjega grada, v idilnem Sokatu je zrasto v razmeroma kratkem času weekend naselje (7 lesenih hišic), z zadrugnim domom so začeli graditi tudi gostišče »Turist«, na Menini planini pa prostrano, moderno kočjo — Planinski dom.

Letos je Gornji grad imel približno

Melioracija 20 ha zemljišč najpomembnejša akcija KZ Bočna

Bočka zadruga je že lansko leto začela z melioracijskimi deli na svojem področju. Doslej je melioriranih že približno 10 ha zamočvirjenih površin. Melioracijska dela med Bočno in Devcami se letos z vso pozornostjo nadaljujejo. Delo financira zadruga. Načrt predvideva, da bodo teh zamočvirjenih zemljišč na Devcah osušili okrog 20 ha. Na tem kompleksu bodo po zaključnih melioracijskih delih najboljše bočke njive, saj imajo nad 1 meter dobre prsti — prhljice. Verjetno bodo vso to površino zasadiли s hmeljem, ker so domačini s svojimi uspešnimi prvimi poizkusi že dobili veselje do hmeljarjenja.

V kratkem nameravamo v Bočni ustanoviti tudi melioracijsko skupnost. Pri melioracijskih delih delajo trenutno samo domači delavci in kot pravijo v zadrugi, njihovem delu ni kaj uporekati.

Obrtništvo v celjskem okraju

(Nadaljevanje s 1. strani)

skladih so uspeli n. pr. v Celju. V celjski občini so zgradili kemično čistilnico in pralnico in v okviru bodočih stanovanjskih skupnosti več manjših pralnic, proučujejo možnosti združevanja nekaterih obrtnih delavnic in podjetij, medtem ko je gradnja nove pekarnice zakasnela, ker sta investitor in občina prvotno odobreni investicijski načrt spremenila.

3. Kaj predvideva petletni perspektivni plan na področju obrtništva? V kakšnem obsegu predvideva razvoj družbenega omrežja obrtnih servisov in delavnic?

Petletni plan obrti je zelo obširna dokumentacija, ki odkriva potrebe po novi delovni sili za posamezne stroke. Le-ta predvideva 25 % povečanje kvalificirane delovne sile, investicije za novogradnje in opremo za 867 milijonov din ter gradnjo vajenskih šol z znesku 380 milijonov dinarjev. Najbistvenija naloga je vsekakor krepitev družbenega sektorja obrti, v okviru tega pa izboljšanje organizacijskih oblik in povečanje omrežja uslužbenih strok. Okvirne potrebe po občinah doslej niso obdelane oziroma dopolnjene s konkretnimi postavkami ali programom, kar je vsekakor negativna ugotovitev. Občine bodo morale pospešiti priprave za investicijske programe, načrte in podobno. Predvsem pride tu do izraza sodelovanje občinskih svetov s podjetji in delavnicami.

Realizacija letnega plana v prvem polletju 1958 je pokazala, da je bil dosežen bruto proizvod 48 %, narodni dohodek pa le 44%. Razliko pri narodnem dohodku lahko deloma opravičimo zaradi višjih cen osnovnega materiala, v bistvu pa je to pojav, kakršnega smo zasledili tudi pri industriji. Ugodna delitev sredstev v letu 1957 je omogočila, da so v prvem polletju 1958 podjetja iz lastnih sredstev vložila v investicije za 5 milijonov din več kot lani vse leto. Iz splošnega investicijskega sklada so podjetja najela petkrat več posojil kot lani, kar daje slutiti, da so svojo dejavnost močno povečala. Slabše pa po teka realizacija plana novih gradenj in adaptacij. V ta namen se predvideva 250 milj. investicij. Zaradi premajhnih prostorov se podjetja ne morejo širiti, da ne ponavljam problema novogradenj za nove obrti. Zakasnele inve-

sticije bodo ovirale vključevanje nove delovne sile, to pa je istočasno tudi problem za nova učna mesta.

4. Kakšno je vaše mnenje glede kooperacijskih odnosov med individualnimi obrtniki in socialističnim gospodarstvom oziroma glede raznih oblik obrtnih zadrug. Ali so v celjskem okraju že pogoji, da bi na ta način bolj kot doslej zagotovili socialistično razširjeno reprodukcijo v obrti in omejili špekulantske težnje pri zasebnih obrtnikih?

Možnosti za kooperacijo med posameznimi obrtniki in socialističnim gospodarstvom so podane. V ta namen je potrebno izdelati proizvodni program. Inicijativo za to bi lahko prevzelo neko podjetje, ki za dopolnitev svojega proizvodnega programa potrebuje finalne ali polfinalne izdelke, za katere se s pridom da uporabiti ročno ali strojno, ali kakor ga imenuje tov. Kardelj, osebno orodje obrtnika zasebnika. Uspešna bi po mojem mnenju bila kooperacija med obrtniki in lastniki raznih patentov v tem, da ustanovijo zadrugo. Zlasti tu bi prišlo do izraza družbeno upravljanje (inicijativa za razne proizvode, skupna skrb za pocenitev proizvoda ob čim popolnejši delitvi dela, izkoriščanje obstoječih strojnih kapacitet in pd.). Takšna kooperacija bi lahko bila zarodek male industrije, ki bi sčasoma lahko prihranila mnogo deviz.

Prednost kooperacije je zlasti v tem, da bi bilo treba ob dobri zamisli in inicijativi posameznikov vložiti le obratna sredstva. Prihranek za osnovna sredstva (zgradbe in stroji) znaša najmanj dvakratni znesek obratnih sredstev pri običajni obrtniški proizvodnji. Vsekakor predstavlja dobra kooperacija doprinos k izboljšanju življenjskega standarda.

Ze iz teh skopih odgovorov je razvidno, da so problemi obrtništva v celjskem okraju dokaj obsejni in da čaka ljudske odbore in obrtno zbornico velike naloge. Zaradi važnosti teh vprašanj, ki neposredno vplivajo na življenjsko raven delovnega človeka, bo Okrajni odbor SZDL sklical v drugi polovici oktobra posvet vseh zainteresiranih činiteljev. Prav gotovo bodo zaključki tega posveta koristno služili, da bo obrtništvo v celjskem okraju še bolj napredovalo.

„ŽE ČRIČEK PREPEVA ...“

Večina ljudi pravi, da jim je ljubša jesen kot pomlad. Prav imajo. Človek je pač vesel ob pogledu na slikovite oblake, ki se podijo po lepem plavem nebu, orumenelih in od sonca ožganih listih ter slavnatih bajtah z osvetljenimi belimi stenami. Ni vrag, da ne bi človek ob vsem tem postal vesel in razpoložen.

Dramlje so pravzaprav blizu, če ni prometnih zvez je to zelo daleč. Zal, toda Drameljčani nimajo te ugodnosti. Pešačiti morajo skoraj tri ure, da pridejo do najbližnje avtobusne postaje. In kljub temu so Drameljčani na tekočem z vsem. V pogovoru z nekim kmetom smo zvedeli, da se prav pridno pripravljajo na jesensko setev, ki jo bodo opravili v kooperaciji z zadrugo. Posejali bodo italijanko. Vedel pa je povedati tudi o pripravah na volitve v združne svete.

Toda več kot dolina nas je zanimala vinska trgatav in ta je v višjih legah. Po strmi in vijugasti cesti smo prispeli na Goro, kot pravijo. Malo smo se razgledali in že smo opazili družinico pri dopoldanski malici. Kmalu smo bili v pogovoru.

»Kako kaj?«
»Prav dobro,« so odgovorili vsi v en glas. Letos bo letina zelo dobra. Vreme je še kar znošno in upamo, da nam ne bo nagajalo. Med takim

prijetnim kramljanjem nam je pogled mimogrede zdrknil na fantiča, ki je s pravim otroškim zadovoljstvom zobal velik grozd. Tako je bil zaverovan v svoj užitek, da nas skoraj ni opazil, ko smo skupno odhajali v vinograd.

Trgatav se je začela. Ženske so s škarjami v rokah grozd za grozdom rezale in jih polagale v košaro. Bilo je čudovito mirno, le sem pa tja se je slišal tlesk škarj. Kako lepi so ti vinogradi in ta kos naše

zemlje. Človek se skoraj ne more navziti vseh vrst lepot in zanimivosti. Če pa pohitijo misli v preteklost, vam pred očmi zaživijo partizani, ki so prav v tem odmaknem kraju, ob pomoči kmetov organizirali oborožen odpor proti okupatorju. Z malo fantazije in že jih človek vidi kako skrivnostno se pomikajo med vinogradi in gostoljubnimi kočami. Da, to je bila preteklost. In sedanjost? Danes so ljudje zamaknjeni v delo, obdelujejo svojo zemljo in se ubadajo s svojimi vsakodnevnimi skrbmi.

Brentar je s svojim glasnim vprašanjem »Ali je že?« zmotil to vinogradniško idilo. Potem so mu ženske sesule iz svojih košar grozde v njegovo brento. Težko sopihajoč je odšel po hribu navzdol. Pred zidnico je odložil svoj tovor, kmalu za tem pa stresel v prešo. Vroče mu je bilo in zato si je privoščil kupico sladkega mošta. Obliznil se je okoli ust in zadovoljno pripomnil: »Tudi ti je dober, čeprav je sladek.« Ponudili so ga tudi nam in z veseljem smo ga popili. Nekaj časa smo se še pomenkovali o letošnji letini, ki bo na njihovem malem vinogradu dala kar 2000 litrov vina. Vse je izgledalo tako, kot da je za njih trgatav

praznik, ki jim ta dan vrača sadove za trud, ki so ga imeli vse leto. Poslovili smo se od prijateljke Zdoškovke družine in se počasi spuščali v dolino. Sonce je bilo že visoko na lepem plavem nebu, ko smo na sredi poti v dolino srečali voznika, ki je peljal prazen sod k svoji zidnici, da ga napolni s sladko kapljico.

-to-

Vzorna požrtvovalnost Celjanov

Zaključek preteklega tedna je bil na kirurškem oddelku celjske bolnišnice zelo buren. V soboto popoldne so se bolniki s težjimi in lažjimi poškodbami gnetli v čakalnici in čakali, da jih kirurg oskrbi. Operativna ekipa je ravno reševala življenje bolniku s krvavečim črom v želodcu, ko so pripeljali še težko poškodovanega rudarja iz Hrastnika, ki mu je transmisija raztrgala ramo. Močno prizadet bolnik je dobil takoj transfuzijo krvi z namenom, da se mu stanje v toliko popravi, da bo zmožen za operacijo. Ker se stanje po prvi steklenici krvi ni bistveno izboljšalo, so nadaljevali s transfuzijo vse dotle, dokler ni bila izčrpana vsa zaloga krvi na transfuzijski postaji. Kaj sedaj?

Bolnika je treba operirati, vendar brez nadaljnje transfuzije bi bil vsak poseg tvegan. V trenutku se porodi rešilna misel, da je treba poklicati na pomoč Celjane in čez nekaj trenutkov že prekine celjska radijska postaja večerni prenos iz Ljubljane in kliče Celjane, ki imajo krvno skupino B, naj darujejo kri za ponesrečenca. Še nekaj minut nestrpnega čakanja in že se prično pred kirurškim oddelkom zbirati skupine ljudi, ki so pripravljeni darovati kri.

V množici kakih 50 ljudi je bilo mnogo takih, ki niti niso poznali svoje skupine in bi radi pomagali

(med njimi tudi že stari znanci — krvodajalci). Zdravnik, presečen nad tolikim odzivom, zbira odgovarjajoče in kmalu nato prično z odvzemom. Transfuzija se pri bolniku neprekinjeno nadaljuje s sproti odvzeto krvjo in bolnikovo stanje je že toliko izboljšano, da lahko prično z operacijo. Ko se okrog enih ponoči nataka kri zadnjega darovalca v steklenico, se tudi operacija bliža uspešnemu koncu. Bolniku rešijo življenje pa tudi ohranijo roko, kateri je grozila amputacija, če ne bi bili dobili zadostne količine krvi.

V imenu bolnika in bolnišnice se zahvalujemo vsem onim, ki so ponoči nesebično prihiteli v bolnišnico in skušali pomagati, prav posebno zahvalo pa smo dolžni Juliji Dvoršak, medicinski sestri, Francu Bricmanu, mojstru iz Cinkarne, Vladu Trebičniku, delavcu iz Cinkarne, Martinu Muleju, delavcu iz Kovinotehne in Ivanu Pivku, fotoreporterju, zaposlenemu pri Foto-Pohorje v Mariboru, ki so skoraj vsi darovali pol litra krvi.

Sobotni primer nam daje upanje, da pri Celjanih tudi v bodoče ne bomo naleteli na gluha ušesa, bodisi, ko bomo zbirali prostovoljce za redne krvodajalske akcije, bodisi, da jih bomo klicali ob izrednih nujnih prilikah na pomoč.

Še in še o trpinčenju živali

Dostikrat smo v časopisih že pisali o surovih brezvestnejših, ki trpinčijo uboge živali, vendar izgleda, da pri prizadetih dobromernejših kritike ne zaležejo nič.

Te dni me je v uredništvu obiskala znanica in mi vsa razburjena ter solznih oči začela pripovedovati, kako vozniki pri regulaciji Savinje nečloveško pretepajo konje, ki ne zmorejo izveči pretežkega tovora. Kam naj se obrne, da prepreči takšno zverinsko početje — me je vprašala. Kam? — vprašam tudi jaz. Javno obojanje v časopisu ne zaleže, zlasti še, ker surovežev navadno ne imenujemo imensko. Družstva za zaščito živali menda v Celju še ni. Paznikov na takih gradbiščih ni, da bi zahtevali globo za trpinčenje živali. Podjetje za regulacijo, kamor naj bi se obrnili za intervencijo, pa je naš »gost« in

nam lahko odgovori, naj z »našimi« vozniki kar sami opravimo.

Ker se taki sramotni prizori pri regulaciji Savinje (pa tudi drugje) dnevno ponavljajo, je za zaščito živali in zaščito dobrega imena Celjanov nujno treba nekaj urediti. Mnenja smo, da bi za take prekrške morale veljati denarne ali zaporne kazni. Čudimo se, da se surovi vozniki sami ne zavedajo, da mu plemenita žival pomeni rejnika, ki ga je treba ljubiti in spoštovati.

VELIKA UPORABA UMETNIH GNOJIL

Agrotehnika Ljubljana ima svoje skladišče tudi v Smartnem ob Paki. V gospodarskem letu 1957-58 se je iz tega skladišča razpečalo med naše kmetijske zadruge v Saleški in Zgornji Savinjski dolini 1825 ton raznih umetnih gnojil. Predvsem je bilo močno zanimanje za kalijevo sol kalciamonsalpetar in Tomasovo žilindro. Kljub znižanju regresa so kmetje vsa ta umetna gnojila pokupili in uporabili za večji donos kmetijskih pridelkov. Raznih zaščitnih sredstev so uporabili nad 20 ton. Skladišče je oskrbelo zadruge tudi z vsemi potrebnimi stroji in orodjem za potrebe kmetijstva. Hvalevredno je, da dobe zadrugi vse potrebne strokovne nasvete od vodstva tukajšnjega skladišča. Izgleda, da bo uporaba umetnih gnojil v bodoče še narasla, kajti kmetje so prišli do prepričanja, da je pravilna uporaba umetnih gnojil le donosna.

SE VEDNO BOLEČA TOČKA

Med najbolj boleče točke Velenjčanov sodi njihova tržnica. Prav sedaj, na sektorskih konferencah govorijo o preiskrbi rudarjev z zelenjavo, sadjem, mlekom in jajci. Znano je, da je velenjski trg med najdražjimi v Sloveniji. Tu je mleko do 38 din liter, jajca že sedaj po 20 din, jabolka do 30 dinarjev za kg, čeprav je okolica s sadjem letos bogata.

SZDL in sindikati si prizadevajo odpraviti tako draginjo. Mogoče je mnenje tistih, ki pravijo, da so nekateri potrošniki visokim cenam sami krivi, pravilno. Velenje je kot mesto hitro zrastle, trgovska odkupna mreža pa ni bila dobro urejena. Ker trga ni bilo, so se prebivalci navadili kupovati in preplačavati direktno pri okoliških kmetih, ki tudi sedaj cene poljubno navijajo. Zato bo prav v Velenju treba v prvi vrsti potrkati na zavest potrošnikov samih.

PRED OBČNIMI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Na področju konjiškega občinskega sindikalnega sveta predvidevajo, da bodo v drugi polovici oktobra že lahko pričeli z občnimi zbori sindikalnih podružnic. V teh dneh bodo že pričeli s prvimi pripravami, vsaj glede izbire novih odbornikov in sestave poročil. Na občinskem svetu predvidevajo, da bo možno občne zbornice v sindikalnih podružnicah zaključiti do konca novembra.

DROBNE IZ VELENJA

Godbena sekcija Svobode Velenje pripravlja z glasbeno sekcijo glasbeni večer, na katerem se sodelovala godba, solisti in zabavni ansambel. Večer bo posvečen 29. novembru.

*

Na pobudo rudniškega komiteja LMS so te dni v Velenju ustanovili mladinski aktiv — Center. Na ustanovnem zboru je bilo 50 mladincev in mladink. Njih naloga bodi aktivno vključevanje in sodelovanje v organih delavskega in družbenega upravljanja in delo v družbenih organizacijah.

Teden otroka

LETAKI NA CELJSKIH SOLAH

V Teden otroka so se pojavili na celjskih solah številni letaki v različnih barvah. Društvo prijateljev mladine v Celju jih je preko šolskih vodstev razdelilo med učence in dijake, da jih poneso domov svojim staršem in vsem, ki imajo opravka z vzgojo mladine.

Prav je, če še v našem listu opozorimo javnost na njihov pomen in dober namen. Ti letaki opozarjajo predvsem starše, dalje učitelje in profesorje, vzgojitelje in učne mojstre ter ostale prijatelje mladine na važno vlogo, ki jo ima društvena

VZGOJNA SVETOVALNICA

ki po dvakrat na teden daje koristne nasvete staršem, vzgojiteljem in mladini ter vsem, ki se v potrebi zatečejo k njej. Nasveti pedagogov so brezplačni in dostopni vsem, ki jih želijo. Svetovalnica odgovarja na vprašanja, ki se pojavljajo pri vzgoji mladine in njej sami, kadar to želijo.

Poleg vzgojnih nasvetov daje priporočila za najprimernejše ukrepe za zdravo, moralno, socialno in kulturno rast naše mladine.

Vzgojna svetovalnica v Razlagovi ulici 4 (skozli dvorišče) vabi vse prizadete, da bi se je vneto posluževali.

Dolina Drete

Prelep svet ob rečici Drete se odpre z vsemi svojimi mikavnostmi kmalu za Nazarjem in se razteza tja do Gornjega grada, Bistra Drete z obilico rib je prav cat raj za ribiče. Le kaj, ko pa ni za vse prostora. Zadržka dolina po svoji naravni lepoti in velikosti — ničemer ne zaostaja za znamenito Logarsko dolino, nasprotno, v nekaterih stvareh jo celo prekaša. Ste morda v nedeljo namenjeni na izlet? Dolina Drete vas vabi. Lepote, jesen in barve vas bodo presenetile.

BENCINSKO ČRPALKO V VELENJE

Promet v Saleški dolini se je zadnja leta močno povečal. Vsepoposod brne motorji. Zaradi urenjenosti in naravnih lepot pa privablja ta dolina tudi mnogo turistov.

Kaj rado se zgodi, da lastniku motornega vozila v Velenju ali Soštanju zmanjka bencina. Pred dnevi sem srečal avtomobilista, ki je najmanj na šestih mestih v Velenju vprašal za bencin. No, in nazadnje je moral ugotoviti, da bencinske črpalke v Velenju ni. Pa v 6 kilometrov oddaljeni Soštanju. Tudi tu jo je zastoj iskal. Kam torej po bencin? V Savinjsko dolino, v St. Peter, v kraj, ki je skoraj 30 km oddaljen.

Tudi Velenjčani in Soštanjčani si zelo želijo bencinske črpalke. V perspektivnem načrtu soštanjske občine je tudi izgradnja bencinske črpalke v Velenju. Zato želimo, da jo čimprej napravijo. Saj pomeni tudi za turiste, ki prihajajo v Saleško dolino, precejšnjo oviro, če ni pogonskega goriva. Opazovalec

pismo uredništvu

SRAMOTNO OBNAŠANJE PRED TUJCI

Pred dnevi sem se peljal z vlakom proti Soštanju. Na Polzeli je vstopil človek srednjih let — videti je bilo, da je zidar. Ker je bil vlak precej poln, je nekaj trenutkov stal pri oknu, vzel iz aktovke pollitersko steklenico jabolčnice, dobršen kos kmečkega kruha in slanice ter pričel malicati. V enem izmed zadnjih kupejev pa je bilo še dovolj prostora, saj sta ga zasedala le dva Nemca — mož in žena.

Delavec-zidar se jima je kmalu približal, prisedel in od časa do časa poželjivo upiral oči v prtljago tujcev. Beseda je dala besedo. S pomanjkljivo nemščino je odgovarjal na vprašanja tujih turistov. Začel je tarnati, kako težko živi, kako je pri nas vse drago itd. Očividno je vzbudil usmiljenje pri Nemki, ko je vzel iz kovčka kos salame in mu jo ponudila. Delavec jo je zagrabil z obema rokama in začel trgati kar z zobmi. Izgledalo je, kot da bi več dni ne imel grizljaja v ustih. Razumljivo je, da so se prisotni nemalo zgražali nad takim početjem.

Komentar k temu menda ni potreben.

G. I.

šport šport šport šport šport

Pred delavskimi športnimi igrami

Novi pogoji življenja, ki se porajajo z burno izgradnjo naše domovine, zlasti mest, vedno močneje zahtevajo aktivnega udeleževanja naših ljudi s športom, s telesnimi vajami. Telesna vzgoja in šport predstajata danes del življenjskega standarda delovnih ljudi in del skrbi, ki jo naša družba posveča človeku.

Delavske športne igre okraja Celje. Te igre bi naj postale stalna oblika tekmovanja vseh sindikalnih podružnic celjskega okraja in bi naj služile kot vzpodbuda za nadaljnji redni in vsestranski razvoj telesne kulture delovnih ljudi.

Proslavitev 150-letnice celjske gimnazije

Pred dnevi je mladina celjske gimnazije počastila s kvalitetnimi športnimi prireditvami 150-letnico obstoja svojega zavoda, ki je v tem obdobju prispeval po odličnih športnikih in telovadcih pomemben delež pri rasti in razvoju telesne kulture v celjski kotlini.

Načelo tekmovanja v teh igrah so osnovna tekmovanja med sindikalnimi podružnicami v okviru občin, občinski prvaki pa bi se nato spoprijeli za naslove okrajnih prvakov. Osnovna tekmovanja v območju občin bi naj bila množična, zajemala bi naj na stotine delavcev športnikov, okrajna prvenstva pa bi naj bila selekcijska in bi naj odražala določeno stopnjo kvalitete delavskega športa.

Novo strelišče v VITANJU

Agilna strelska družina v Vitanju je v nedeljo svečano izročila svojemu namenu novo strelišče za streljanje iz vojaško puško. Pri gradnji tega objekta je članstvo SD pod vodstvom agilnega predsednika tov. Gučarja s prostovoljnimi delom mnogo prispevalo. Otvoritev strelišča je poleg zastopnika OSO tov. Putnika prisostvoval tudi sekretar SZS tov. Mar...

50 strelcev iz devetih strelskih družin celjskega okraja. V streljanju z vojaško puško so bili med ekipami najboljši strelci SD TEMPO in IVO LOLA RIBAR iz Celja, med posamezniki pa ing. Krivec, Strajhar, Apat (vsi 71 krogov, SD TEMPO); Tržan Polje 70 in Breznikar 66 krogov (Vojniki). V streljanju z zračno puško so bili pri moških zmagovalci strelci SD TEMPA pred IVO LOLA RIBARJEM, med posamezniki pa je bil vrstni red: Strajhar 88, ing. Krivec 85, Tržan J. 84, Apat 81, Dobovčanik 81 itd. Pri ženskah je zmagovala ekipa SD IVO LOLA RIBAR pred TEMPOM, med posameznicami pa Lehan Lidija 78, pred Zeljevo 76 (obe 1. L. Ribar) in Lahovičeva 73 krogov (TEP).

R A Z P I S

Savinjsko trgovsko podjetje Polzela razpisuje po sklepu upravnega odbora naslednja delovna mesta:

- 1. RAČUNOVODJO PODJETJA
2. POSLOVODJA NOVOUSTANOVILJENE POSLOVALNICE GOMILSKO IN LETUŠ
3. ADMINISTRATIVNO MOČ

Pogoji:

Pod 1. računovodja s srednjo šolo in triletno samostojno prakso ali knjigovodja z dovršeno srednjo šolo in petletno prakso. Mesečni prejemki po dogovoru.
Pod 2. kvalificiran trgovski pomočnik z najmanj 3-letno pomočniško dobo. Mesečni prejemki po tarifnem pravilniku.
Pod 3. srednja ali njej enaka izobrazba z znanjem strojepisja in več opravljanja blagajniških poslov. Mesečni prejemki po tarif. pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Pismene ponudbe naslovite na upravo Savinjskega trgovskega podjetja Polzela.

TOVARNA TEHTNIC CELJE sprejme

PRODAJNEGA REFERENTA

Pogoj: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola in najmanj 5 let prakse;

VEČ USLUŽBENCEV ZA KNJIGOVODSTVO

Pogoj: nepopolna srednja šola in vsaj 2 leti prakse v materialnem oziroma finančnem knjigovodstvu;

POLKVALIFICIRANE KLJUČAVNICARJE NEKVALIFICIRANE DELAVCE KOVINOPLESKARJE — AVTOLIČARJE

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Ponudbe oddajte na upravo podjetja, Mariborska cesta 1.

TOVARNA TEHTNIC CELJE

R A Z P I S

Razpisna komisija pri Okrajnem sodišču v Celju razpisuje mesta za

STROJEPISKE

Kandidatke, ki se bodo prijavile, morajo imeti dovršeno nižjo srednjo šolo ter morajo popolnoma obvladati strojepisje. Kandidatke, ki doslej nimajo strojepisnega izpita, bodo morale opraviti za sprejem v službo preizkusni izpit.
Plača po zakonu o javnih uslužbenih.
Prošnje kolkovane s 30 din in življenjepisom ter spričevalom o strokovni izobrazbi vložite najkasneje do 31. oktobra 1958.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Trgovskemu podjetju »TKANINA-GALANTERIJA« v Celju, Stanetova ulica 1, sprejme:

PISARNIŠKO MOČ ZA KNJIGOVODSTVO

Nastop takoj. Plača po tarifnem pravilniku

Pismene vloge z navedbo prakse in dosedanjega službovanja je nasloviti na upravo podjetja

Reševalna postaja Celje

sprejme v službo DVA ŠOFERJA (poklicna voznika motornih vozil)

Pogoji: strokovni izpit za D ali C kategorije, po možnosti izpit za avtomehanika, odslužen vojaški rok in veselje do tega poklica.

Temeljna plača po uredbi, pavšalni in posebni dodatek po pravilniku Nastop službe takoj, ali 1. novembra 1958

Pismene prijave s potrdili o strokovni izobrazbi je poslati najkasneje do 26. oktobra 1958 Upravni odbor

Oddelek za gospodarstvo občinskega ljudskega odbora Celje

r a z p i s u j e

natečaj za izdelavo rekonstrukcijskega programa za podjetje »AUREA« v Celju

Rekonstrukcijski program mora zajeti:

- 1. PROGRAM PROIZVODNJE (od bižuterije na kovinsko galanterijo);
2. TEHNOLOŠKI PROCES;
3. DELOVNA SREDSTVA;
4. POTREBNO DELOVNO SILO S KVALIFIKACIJSKIM SESTAVOM;
5. EKONOMSKI IN RENTABILITETNI PRIKAZ NOVE PROIZVODNJE.

Rok za izdelavo je 15. november 1958.

Trije najbolj ustrezni programi bodo nagrajeni: prvi s 50.000 din, drugi s 30.000 din in tretji z 20.000 din.

Vse podrobnosti so interesantom na razpolago pri oddelku za gospodarstvo občine Celje, soba št. 4.

objave in oglasi objave in oglasi

O B J A V A !

VZDRZEVANJE POKOPALIŠCA V VOJNIKU
Uprava pokopališča v Vojniku obvešča svoje pokopanih, da bo pobirala vzdrževalnino za pokopališče tudi letos na pokopališču v času od 28. do 30. oktobra, vsak delavnik od 12.30 do 17.30 a v nedeljo dne 26. 10. pa od 9 do 12 in od 15 do 17.

Vzdrževalnina znaša za vsako grobno parcelo po 120 din letno.
Svoji, ki jim je potekla najemnina za grobne parcele, naj jo obnovi. Najemnina za odrasle znaša za nadaljnih 10 let po 1000 din od parcelo a za otroke za nadaljnih 7 let pa po 500 din. Kdor je z vzdrževalnino v zaostanku, naj tudi zaostanek poravnava.

Pa zgoraj navedenim dnevi bomo vse grobne parcele, za katere omenjene pristojbine ne bodo poravnane, izravnali in ob prvi priliki prekopalni.

Uprava pokopališča v Vojniku

Na temelju sklepa razpisne komisije R A Z P I S U J E

Trgovinska zbornica za okraj Celje, mesto tajnika odbora za odkupe in konjunktarno službo.

Pogoji: ekonomska srednja šola, kmetijska srednja šola ali srednja šola in 4 leta prakse v gospodarstvu. Prednost imajo moški.

Plača po pravilniku o uslužbenih trgovinskih zbornice notranje trgovine Ur. list FLRJ 21/51 in v smislu akta o sistematizaciji delovnih mest na zbornici.

Stanovanje v letu 1959 zagarantirano.
Prošnje z življenjepisom je poslati na tajništvo Trgovinske zbornice za okraj Celje, Miklošičeva 3 do 30. oktobra 1958.

ZOPET ZACETNIŠKI TECAJ IZ JIU-JITSA V CELJU

Treninzi prično za fante 17. oktobra t. l. ob 18.30 v telovadnici II. gimnazije, za dekleta pa 16. oktobra ob 18.30, enake telovadnici II. gimnazije. Tečaji bodo pod strokovnim vodstvom trajali tri mesece po dvakrat tedensko — tečajnina 300 din. Kakšna posebna športna oprema za treninge ni potrebna. Vsi, ki se zanimajo za mehko umetnost obrambe in napada, vabljeni! Judoklub Celje

FIAT 600 — malo rabljen v brezhibnem stanju, prodam. Informacije v oglašnem oddelku pod »Ugodno«.

AMATERJI! V treh dneh vam razvijemo, kopiramo in povečamo. Foto »IDEAL«, Celje Cankarjeva 11.

radio 202m

NEDELJA, 12. oktobra
12.00 Pogovor z državljani
12.10 Zabavna glasba, vmes objave
12.15 Zeleni ste — poslušajte!

PONEDELJEK, 13. oktobra
17.00 Celjska kronika
17.10 V triletinskem taktu
17.20 Sportni tednik
17.30 Zeleni ste — poslušajte!

TOREK, 14. oktobra
17.00 Celjska kronika
17.10 Koncert godbe na pihala »Svoboda« Store p. v. Braenca Berghausa
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

SREDA, 15. oktobra
17.00 Celjska kronika
17.15 Igra trio Ota Pestnerja
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

CETRTEK, 16. oktobra
17.00 Celjska kronika
17.10 Od melodije do melodije
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

PETEK, 17. oktobra
17.00 Celjska kronika
17.10 Hammond orgle v ritmu
17.20 Ob koncu turistične sezone na celjskem področju
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

SOBOTA, 18. oktobra
17.00 Celjska kronika
17.10 Za vsakogar nekaj
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

ESPERANTO

Tečaj mednarodnega jezika ESPERANTO bo priredilo Esperantsko društvo v Celju v klubu esperantistov, Slandrov trg 5.
Vpisovanje pismeno ali osebno, vsak dan razen nedelje od 18. do 19. ure v klubu.
Tečaj se bo začel dne 15. 10. ob 19. uri.

PRODAM dva vinska soda 156 in 124 litrov. Ogled v nedeljo pri Fijavž, Celje, Ljubljanska cesta.

PRODAM spalnico (mehak les) dobro ohranjeno, Naslov v upravi lista.

PRODAM ugodno štiri gozdne parcele v Rogatcu, Naslov v upravi lista.

PRODAM peč za kopalnico. Naslov v upravi lista.

PRODAM liguster, enoletni za parke in vrtove in črni ribez, Ribič, Vojnik.

PRODAM nov šivalni stroj »Köhler«, Naslov v upravi lista.

PRODAM otroški voziček, moške obleke, decimalno vago in razno pohištvo. Naslov v upravi lista.

PRODAM kompletno furnirano spalnico prvovrstno izdelano in v najboljšem stanju. Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjen globok otroški voziček. Vprašati pri »Aeros Celje — Koenova ulica od 8. do 12 ure.

PRODAM enostanovniško hišo z vrtom 10 minut od postaje Store. Naslov v upravi lista.

PRODAM polovico hiše z vrtom v bližini mesta, Naslov v upravi lista.

ENONADSTROPNA stanovanjska in poslovna hiša (uprava lastnika) v bližini kolodvorca Celje (takoj vseljivo stanovanje in lokal) ugodno naprodaj. Naslov v upravi lista.

KUPIM trosobno priznano sončno stanovanje v mestu ali lično enostanovanjsko vilo. Ponudbe na upravo lista pod »Takoj plačljivo«.

KUPIM enofazno električno vodno črpalko za bišni vodovod. Prodajam kompletno vrtno vodno črpalko.

ZAMENJAM enosobno stanovanje na periferiji za dvosobno v bližini mesta ali ga odkupim. Naslov v upravi lista.

ISCEM opremljeno sobo v mestu ali v bližini okolici. Plačam dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Nameščenec«.

MIRNA USLUŽBENKA ves dan odsotna išče sobo v mestu. Da nagrado tistemu, kdor jo preskrbi. Ponudbe na upravo lista pod »Plačam dobro«.

ZAMENJAM enosobno stanovanje z balkonom izven mesta za enosobnega ali samo za večjo sobo v mestu. Naslov v upravi lista.

NAMEŠČENKA išče sobo ali gre za sostanovnika. Naslov v upravi lista.

DVA solidna moška ščeta opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

ISCEM večji lokal za mizarsko obrt. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM moškega na hrano in stanovanje. Celje, Mariborska 36.

IZJAVA

Podpisani Pangler Stanko izjavljam, da moja žena Pangler Rozalija do danes niti enkrat ni imela prilike, da bi morala za menoj kaj plačevati, ker jaz v kolikor imam obveznosti, te obveznosti sam plačujem, obveznosti pa sploh ne presegajo običajnih izdatkov. Opozorilo moje žene Pangler Rozalije je bilo neutemeljeno. Pangler Stanko l. r. e.

ZAHVALA

Sindikalni podružnici rudarjev Liboje in Keramična industrija Liboje sta prispevali večje zneske za izlet upokojencev. Krajevni odbor zveze upokojencev je s tem denarjem organiziral tri izlete z avtobusom, v Rogaško Slatino, Maribor in na Pohorsko vzpenjačo. Lepo sončno vreme je doživlje še bolj poudarilo tako, da so se naše astarine; ob zakuskih veselo razgibale in zavrele ob poskočnih melodijah. Udeleženci izletov in upravni odbor upokojencev se sindikalnim podružnicam za posnemanja vreden primer javno zahvaljuje.

kino • kino • kino • kino

KINO UNION CELJE

Od 10.—14. 10. »Lepa mlinarica«, italijanski barvni film
Od 15.—19. 10. »Ljubi, ali pusti me«, ameriški barvni glasbeni film

KINO METROPOL CELJE

Od 12.—15. 10. »Cesta dolga leto dni«, jugoslovanski film — drama
Od 16.—19. 10. »Pošči Vando Koss«, jugoslovanski film, drama

Uspehi celjskih atletov in atletinj v Švici in Madžarski

Zadnje nedelje so Lorger, Lešek, Važič, Čajhen, Sikovec in Slamnik nastopili kot člani državne reprezentance v Laganu v Švici in v Madžarski proti tamkajšnjim izbranim atletom in atletinjam. Lorger Slamnik, Lešek Roman in Važič Simo so z zmagami na 110 m ovire, v skoku ob palci in v teku na 800 m in drugim mestom na 1500 m mnogo prispevali k izdatni zmagi moške reprezentance FLRJ, na Madžarskem pa se je izkazala Sikovec Olga, ki je na 100 m in 200 m zopet izenačila jugoslovanska rekorda ter dosegla dve drugi mesti, Slamnikova pa je bila s prav dobrim rezultatom na 800 m četrta.

MLADI KAC FLORJAN HITRO NAPREDUJE

Poleg Naraksa je v AD Kladivarju brez dvoma najperspektivnejši atlet Kac Florjan, ki je v soboto na celjskem stadionu dosegel kar 5 svojih osebnih atletskih rekordov, med njimi pa je najpomembnejši državni mladinski rekord v metu kopja z odlično znamko 66,97 m!

DUNAJ: CELJE

AD Kladivar bo v soboto 11. in v nedeljo 12. t. m., obakrat s pričetkom ob 15.30, nudil Celjanom na stadionu Borisa Kidriča še eno veliko atletsko tekmovanje. V gosteh bo izbrana atletska reprezentanca avstrijskega glavnega mesta Dunaja, ki ima v svojih vrstah večino atletov in atletinj avstrijske državne reprezentance. Mednarodni medmestni atletski dvoboj Dunaj: Celje nam obeta dva dni kvalitetnih atletskih borb, v katerih so pri moških favoriti Celjani, pri ženskah pa Dunajčanke. Kladivar bo postavil na start svojo najboljšo četo, ki jo bo okrepil tudi Kolnik Mirko. Upajamo, da bo prireditelju vreme naklonjeno in da homo ob zaključku tekmovanja prisostvovali kvalitetnim atletskim rezultatom. Prireditelj je povabil na ta dvoboj tudi odličnega Murata, člana Dinama iz Zagreba, večnega tekmeca Sima Važiča na srednjih progah, ki bi s svojim nastopom zelo poživel tek na 800 in 1500 m. Njegova udeležba na tej prireditvi pa v času počasnja še ni potrjena.

Okrajno prvenstvo v orientacijah

Edina nedeljska športna prireditve v Celju je bilo okrajno prvenstvo obveznikov predvojaške vzgoje v orientacijskem pohodu, v katerem so morali rešiti 10 nalog iz področja učnega programa predvojaške vzgoje. Na startu so bile najboljšie ekipe iz osmih občin okraja. Rezultati: 1. Srednjesolska ekipa Celje 79,2 točke, 2. Slov. Konjice 69,2, 3. Štanj 68,9, 4. Mozirje 67,3, 5. Zalec 59,8 itd. Najboljše ekipe so bile nagrajene s praktičnimi darili, zmagovalna ekipa pa je prejela še v last pokal. Prireditvi so prisostvovali številni predstavniki družbenega življenja, pokroviteljstvo pa je bilo v rokah OO UROJ.

je najnovše sredstvo proti vnetni obliki parodontoze in obolenjem dlesne. Nudiho lekarne in drogerije.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTINA PREDAL 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 620-305-T-1-286 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN, POLLETNA 250 DIN, CETRILETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

STARI GRKI BI REKLI:

ČLOVEK-ŽABA - NIČ POSEBNEGA!

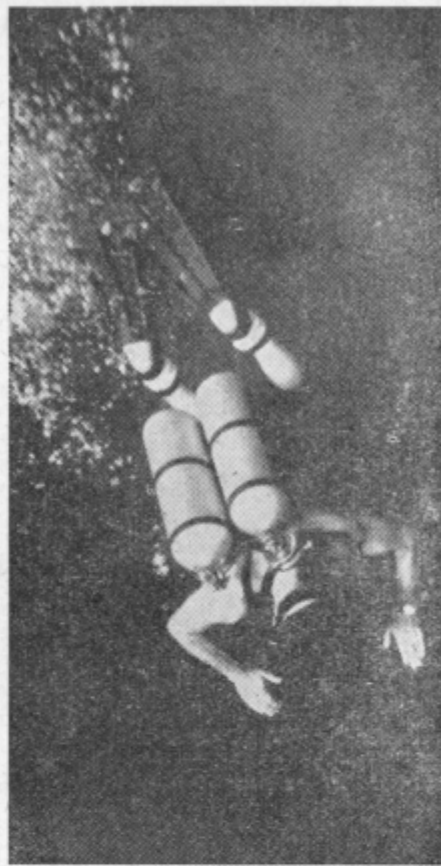
Ljudje-žabe so se proti koncu svetovne vojne pojavili kot zelo nevarna vrsta vojakov. Le-ti so uspeli potopiti veliko ladij. Po vojni se je razvil pravec šport na tem področju. Nedavno smo imeli priliko videti fantastičen film »Svet tišine«, ki spremlja te podvodne športnike na njihovih podvigih.

Toda ljudje-žabe niso novost. Še pred 2.000 leti so obstajali. Grki poročajo o očetu in hčerki, ki sta Perzijcem navrtala ladje, drugim pa porezala vrvi na sidrišču. Obe sta se potopili. Nek Rimljan je v Neaplju potapljal sovražne ladje in se s sovražnikovimi vojaki boril na ta način, da jih je potegnil za sabo pod vodo, kjer so se zadušili. Ko je imperator Septimijus oblegal Carigrad, so bizantinski ljudje-žabe kradli njihove preskrbovalne ladje, da se je bizantinska vojska lahko ubranila gladu.

Modernejša tehnika v mornarici je začasno zavila ljudi-žabe v pozabo, toda že v prvi svetovni vojni so se pojavili Italijani v pulski luki, kjer so neopazno prišli pod avstrijsko oklopnico in jo podminirali. Toda to je bil epizodni dogodek, ki pa so ga Italijani z uspehom uporabili v drugi svetovni vojni. V Aleksandrijski luki so potopili vrsto angleških ladij. Počasi so začeli tudi drugi narodi uvajati ljudi-žabe. Najprej seveda Angleži, za njimi tudi Amerikanci in Nemci, medtem ko so Japonci ustanovili odrede samomorilnih potapljačev, ki so pri napadih bili najsigurnejši, toda vsi so padli.

Torej zgodovina ljudi-žab je stara. Novo je seveda le oprema teh podvodnih borcev. Nekoč so se potapljali le nekaj metrov globoko, danes se potapljajo več desetim metrov. Včasih niso dolgo zdržali pod vodo, dandanes s pomočjo aparatov za kisik zdržijo tudi ure dolgo. Toda ljudje-žabe niso samo vojaki, ki naj uničujejo. Dandanes so zelo uspešni pri raziskovanju vodnih globin v gospodarski in znanstveni namene. Bogatejši ljudje, ki imajo dovolj poguma, se vse pogosteje oprijemljejo

športnega užitka, ki ga nudi potapljanje in gibanje pod morsko gladino. Danes snemajo pod vodo celo filme in televizijske oddaje. Fotoaparati, s katerimi je mogoče slikati pod vodo, pa ni več

nobena posebnost. Sicer pa, ali niso naši fantiči, ki z masko in dihalno cevko zrejo v lepote morskega življenja, tudi že neke vrste začetniki tega starega, pa vendar spet moderniziranega »žabjega« rodu.

bodice . bodice . bodice

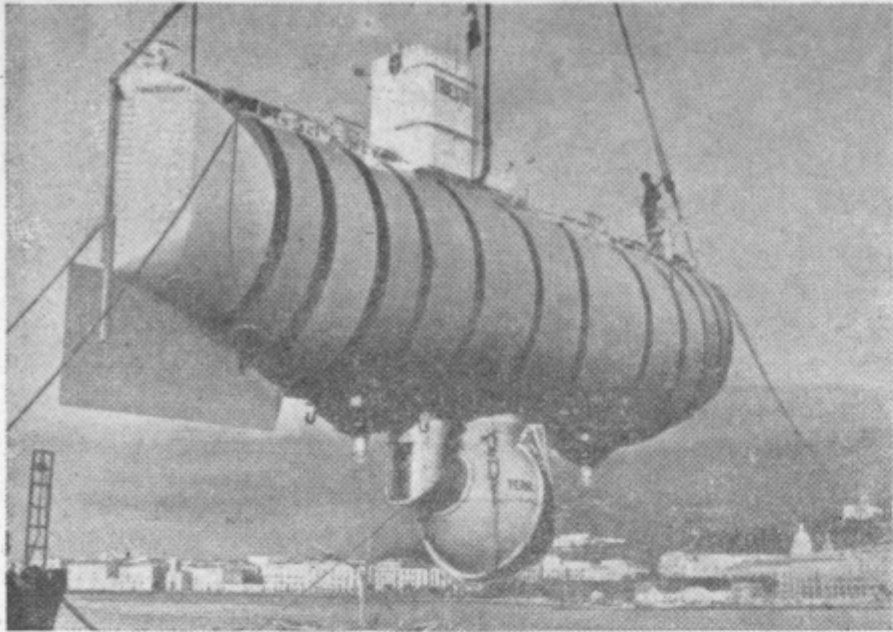
PODNAJEMNIK V STISKI

Dva jurčka mesečno za sobo dajal sem letos kakor lani, na vse strani obdan s tesnobo pri stari gospodnji Ani.

Potem se tekmeč je pojavil, da' izpodrine me iz sobe, in mojo Ano je pripravil do grde, krute nezvestobe.

Kar štiri jurčke ji ponudil je nove, višje najemnine in v starem srcu ji obudil pohlepno strast je in skomine.

Kdo v stiski naj mi zdaj pomaga, da si ohranim košček krova? Denar je pač zamisel vruga! Kje najdem naj dva jurčka nova?

Batiskaf »Trst« je pripravljen

PROFESOR PICCARD SE BO SPET SPUSTIL V GLOBINE

Tole ni neke vrste pritlikava podmornica, čeprav stane neprimerno več. Pravijo, da je njena izgradnja stala milijon in pol dolarjev. V kratkem bo ta čudna podmornica, ki je v resnici batiskaf imenovan »Trst« plašila globokomorske ribe v globini do 4000 metrov pod morjem. Z njo bodo raziskovali fizične, biološke, geološke in kemične značilnosti oceanov. V take globine človek še ni prodrl, vsaj živ ne... Batiskaf »Trst« se bo spustil dvajsetkrat globlje kot najmodernejše podmornice sedanjega časa. Če pomislimo kako velik pritisk mora zdržati in da bo v teh neverjetnih globinah še kar dobro pokretna, potem se res ne moremo čuditi, da je cena tako visoka.

Pod nekakim naravnim skalnatim lokom nasproti Hude luknje je urejen manjši spominski prostor. Tu stoji spomenik nadvojvodi Ivanu (avstrijskemu), po katerega zaslugi so zgradili cesto po tej soteski do Slovenj Gradca. Pripisujejo pa mu še eno zaslugu, da je v naše kraje dal uvesti žlahtno vinsko trto

5 PIRATI v čast manskemu morju

CHARLES ANSON

Gilbert si je natočil kozarec viskija in stopil k oknu. Nebo je bilo jasno, mesečina je risala nešteto srebrnih trakov preko vode v laguni. Blag veter je pihal od morja, šumel je v palmovem gozdu na desni, kjer se je atola držal bogato porasel polotok. Tam nekje je moralo ležati naselje Mr. Molckea, trgovca s kopro. V Melbournu so Gilberta opozorili na tega gospoda, menda samo zato, ker je Nemeč po rodu. Njemu se ta možak sploh ni zdel sumljiv. Natanko je proučil vse podatke, ki jih je mogel dobiti, vendar ni našel ničesar, kar bi na Molckea vrglo najmanjšo senco. Predno se je naselil na Flyntovih otokih, se je ukvarjal z živinorejo na avstralski celini. Tam je propadel. Pridobivanje kope mu je sedaj dosti bolj uspevalo. Kakor kaže, mu gre samo za to, da si nabere nekaj denarja in se potem naseli nekje v Ameriki. Sicer pa je znan kot vesten in pošten trgovec... Takšni ljudje nasploh niso nagnjeni k nevarnim poslom. Nemci raje garajo

Na vratih je potrkalo. Bil je boy. Prinesel je vabilo na slavnostno večerjo, ki jo v Klubu prireja Mr. Wright njegovi visokosti princu badenskemu.

Ura je bila že sedem; proč. Gilbert se je nemudoma napravil v smoking in odšel v spodnje prostore.

Gerd Molcke je bil nemalo začuden, ko mu je kanak Mr. Wrighta prinesel vabilo za družabni večer na čast badenskemu princu. To je bilo prvo vabilo, ki ga je kdaj dobil od družine Wright. Molcke je trgovca z biseri sovražil že od dne, ko ga je prvič videl. Kasneje je imel še tisoč razlogov več, ker mu je podjetnik z drugega otoka pripravljaval sleherni dan nevspečnosti, kot se je le dalo. Drug drugega sta se izogibala in Herr Molcke je zgradil svojo hišo na skrajnem severnem koncu zapadnega otoka. Hotel je biti čim dalje proč od osovražnega bogataša. Od klubske hiše pri laguni ga je ločil hribovit predel, porasel s palmami in gostim grmičevjem. Wrightova hiša pa je stala na vzhodnem otoku. Molcke je srečal le vsakih nekaj tednov kakega Wrighta.

Kljub tem odnosom se je trgovec s kopro odločil, da sprejme povabilo. Nemara zaradi badenskega princa. Naročil je kanaku, naj sporoči svojemu gospodarju pozdrave in naj pove, da se bo z veseljem poklonil badenskemu princu, se pravi, da si šteje v čast, večerjati s tako imenitno osebnostjo.

Potem se je Herr Molcke umil, se napravil v nedeljsko obleko in obul škornje s trdimi golenicami, ki so sijali kot praznično sonce. Takšen se je uro kasneje pojavil v klubski dvorani, ki se je bleščala od dragocenega posodja, kristanlih svečnikov in razkošnih toalet.

»Poglejte Molckea!« je rekla Alice skupinici, zbrani okoli nje. »Kakor iz škatlice.«

»Manjka mu še samo zaščitni znak trvdke, ki ga je izdelala,« je zlobno pripomnil Jim.

Družbica se je zasmejala.

Stari Wright je stopil Molckeu naproti in mu s sladkim nasmeškom ponudil roko. Nemeč je klopnil s petami in se priklonil kakor navit pajac. Potem so ga predstavili badenskemu princu. Molcke se ni spominjal, da bi bil kdaj slišal za badensko kraljevino, a je bil vseeno vesel plemenitega rojaka in mu je izkazal posebno čast s kratkim vojaškim nasmeškom. Spregovorila sta nekaj nemških besed, kar Gilbertu ni delalo težav, ker se je bil med vojno v šoli obveščevalne službe temeljito izpopolnil v nemščini. Za vsak primer pa je gospodu Molckeu mimogrede omenil, da že od svojega petnajstega leta živi v inozemstvu. Ko je bil Nemeč predstavljen vsem navzočim — damam je poljubil roko — so gostje sedli za mizo. Gilbert je odklonil častni prostor, še enkrat poudaril, da bi na Flyntovih otokih zelo rad veljal za čisto preprostega človeka, in sedel med Alice in Ellen, kar je Mr. Wrighta navdalo s skritim zadovoljstvom.

Pri večerji je pomenek nanese na piratski napad.

»Zelo zanimivo,« je rekel Gilbert, ko je Mr. Wright s pomočjo Charlesa in kapitana Rogersa povedal omizju podrobnosti nenavadne zgodbe. »Toda mene takšni revolverski hokus-pokus prav nič ne navdušujejo.«

»To je stvar poguma,« je rekla Alice z odtenkom posmeha v glasu.

»To je stvar okusa,« je rekel Gilbert ravnodušno. »Čim bolj se človek odmika od svojega opičjega prednika, tem manj pogumen je.«

»Če je tako, ste vi izvrstno napredovali.«

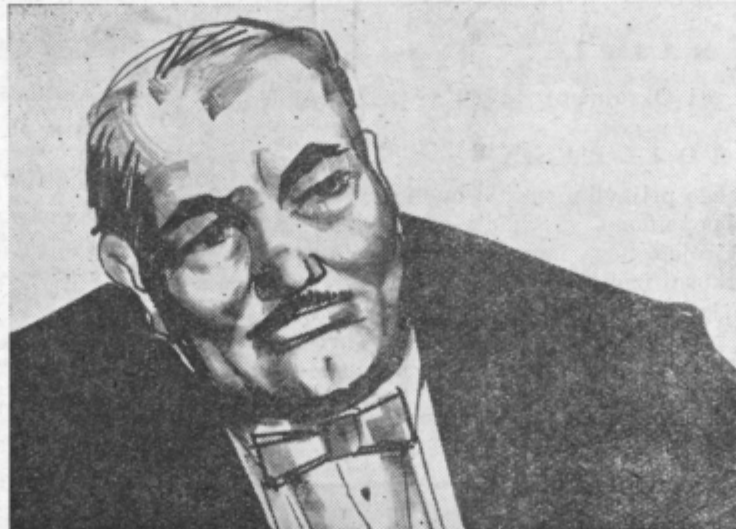
»Ali ljubite glasbo?« je vprašala Ellen z namenom, da obrne princovo pozornost nase.

»Zelo,« je odvrnil Gilbert. »Glasba me uspava.«

Po večerji so servirali vino. Mr. Wright je čutil potrebo, da pove kratko zdravico na čast njegovi visokosti, se pravi, oprostite, gospodu Gilbertu.

Gilbert se je zahvalil, potem se je družba podala v sosednje prostore. Princ je ves čas plesal z Alice, trudeč se, da bi ji čim več stopal na noge. Uspeh je bil popoln. Alice ga je ta večer zasovražila. Med nekim plesom je zapazil Mr. Charlesa, ki je imel glavo ovito z obvezo, kako je z Molckejem izmenjal nekaj besed, zelo resnih, kakor se je zdelo. Nato je Molcke odšel. Potem je Charles plesal z Mary Crowd, tajnico Mr. Wrighta, in se glasno, toda prisiljeno, smejal.

Kapitan Rogers se je precej, ko so se dame odpravile spat, do kraja opil. Skupaj z dr. Backerjem, ki ga je žena zaman spravljala domov, sta praznila kozarce z viskijem in drug drugemu odkrivala

osebne težave. Backer je tožil, da bi mogel biti že primarij melbournske bolnišnice, če bi imel dovolj smisla za spletko, kapitan pa je nenehno ponavljal staro izmišljotino o poglavarjevi hčeri s Salamonovih otokov, se tolkel po čelu in stokal, da ga je strašno polomil; zakaj, tega ni povedal.

Gilbert se je pridružil Charlesu, ki je sedel v nekem kotu in pil bovlo.

»Vi ste mož, kakršnih je malo,« je rekel Gilbert. »Zelo ste mi všeč, zato bi vam rad nekaj zaupal.«

Charles ga je začuden pogledal.

»Prepričan sem, da dobro poznate Miss Alice.«

»Dobro?« je rekel. »Tega si ne upam trditi. Poznam pa jo vsekakor že nekaj let.«

Badenski princ se je drgnil z rokami po kolenih in gledal v tla.

»Nujno potrebujem zaupnega prijatelja,« je rekel s tihim glasom. »Zelo rad bi, da sprejmete moje odkritosrčno prijateljstvo.«

»Ne razumem vas,« je rekel Charles začuden.

»Ne razumete? — Saj je čisto preprosto. Ali mi vsaj obljubite, da me ne boste izdali?«

»Da.«

»Pri ženskah nisem posebno spreten,« je rekel princ žalostno.

»Aha!«

»Nu — in Miss Alice mi je strašno všeč.«

»Bojim se, da...«

»Nikar ne recite tega! Prosim vas! Sicer pa ne bo zastoj. Če mi pomagate, vam dam pettisoč dolarjev in če uspeš, dobite še enkrat toliko. Velja?«

»Že, toda kako naj vam pomagam?«

»Ne vem. Nemara ji o priliki namignete, da sem zelo bogat in da jo zelo cenim. Se razume, da ne naravnost. Namignite kratkoma!«

»Da.«

»Včasih jo lahko slučajno pripeljete v mojo družbo. Lahko bi se šli kopat, ali z motornim čolnom, saj razumete...«

»Da, da, to je razumljivo,« je rekel Charles in se komaj premagal, da se ni na vse grlo zakrohotal.

»Vi imate zelo zaupno službo pri Mr. Wrightu,« je rekel Gilbert, kakor da bi rad Charlesu polaskal.

»Eh, želim si zaslužiti samo nekaj denarja in potem proč od tod, v Ameriko ali kamorkoli...«

»Ali vam na Flyntovih otokih ni všeč?«

»Samoto težko prenašam,« je vzdihnil Charles. »Rojen sem za mestni vrvež.«

»Denar ni vse,« je rekel Gilbert melanholično.

»O, pač! Jaz si vse življenje ne želim drugega, kot denar.«

»Čemu?«

»Zapravljal bi ga,« je rekel Charles in si prižgal cigareto.

»Po pameti bi ga spreminjal v užitke.«

»Pa mislite, da boste pri Mr. Wrightu zaslužili toliko denarja?«

»Pri Mr. Wrightu?« je rekel Charles in se zmedel. »Ah saj to so samo sanje. Nikoli ne bom bogat.«

»Koliko zaslužite pri tem poslu?«

»Petdeset dolarjev tedensko. Čemu?«

»Pridite k meni, jaz vam plačam stopenjdeset.«

»Ne morem, veže me pogodba.«

»Škoda... Toda tisto z Miss Alice velja?«

»Velja, a obljubiti vam ne morem ničesar.«

Ko se je vrnil v svojo sobo, se je Gilbertu zdelo, da je ujel nekakšno sled. Čeprav svoj sum ni opiral na ničesar drugega, kakor na Charlesov pogovor z Molckejem in na njegovo zadrego, ko sta govorila o njegovi plači, je vendarle sklenil navezati kar se da tesne stike s tem orjakom. Charles bi mogel biti tisti, ki je piratom izdal skrivnost, kdaj bodo biseri na krovu.